26 ԱՊՐԻԼ 2002 ՈՒՐԲԱԹ 77 (2522)

Ազգ
Azg
armenian daily

Այսօր Երեւան է ժամանում Լյուդմիլա Պուտինան

Հայաստանի առաջին տիկին Բելա Քոչարյանի հրավերով ապրիլի 26-ին Երեւան կժամանի Ռուսաստանի Դաշնության առաջին տիկին Լյուդմիլա Պուտինան:

Եռօրյա այցի ընթացքում Լյուդմիլա Պուտինան կայցելի Երեւանի Սլավոնական համալսարան, հանդիպում կունենա պրոֆեսորադասախոսական կազմի եւ ուսանողության հետ, կմասնակցի այս օրերին Հայաստանում անցկացվող ռուսաց լեզվի միջազգային օլիմպիադայի փակման հանդիսավոր արարողությանը: ՌԴ առաջին տիկինը կլինի Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում, հանդիպում կունենա Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ Գարեգին Բ-ի հետ:

Տիկին Լյուդմիլա Պուտինան կայցելի նաեւ Հայաստանի պատմամշակութային վայրեր: Այցի ընթացքում ՌԴ առաջին տիկնոջը կուղեկցի տիկին Բելա Քոչարյանը:

Ծիծեռնակաբերդի բարձունք. ապրիլի 24

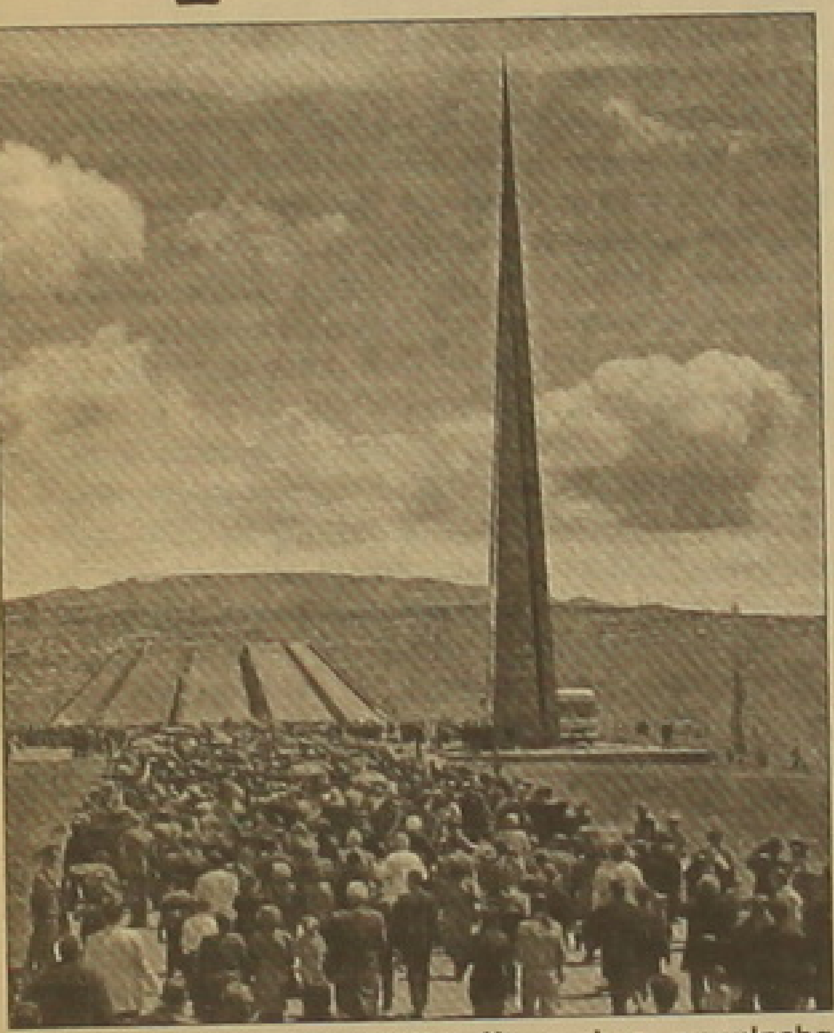

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր վաղ առավոտից հայ ժողովրդի զավակները Երեւանի Ծիծեռնակաբերդի բարձունք տանող բոլոր ճամփաներով շարժվեցին դեպի 1915 թվականի Հայոց ցեղասպանության զոհերի հուշահամալիր՝ իրենց հարգանքի տուրքը մատուցելու եղեռնի զոհերի հիշատակին: Նրանց հետ հավերժական կրակի մոտ գլուխ խոնարհեցին նաեւ աշխարհի տարբեր կողմերից ժամանած հյուրեր, Հայաստանում հավատարմագրված օտարերկրյա դիվանագետներ, միջազգային կազմակերպությունների, տարբեր երկրների լրատվական ծառայությունների ներկայացուցիչներ, այդ թվում Թուրքիայի հեռուստալրագրողներ, որոնք նկարահանումներ արեցին CNN-ի համար:

Առավոտյան ժամը 11-ին հարգանքի տուրք մատուցելու եկավ հանրապետության ղեկավարությունը՝ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Արմեն Խաչատրյանը, ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը, ՀՀ սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանը, ինչպես նաեւ ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը, Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանը, ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորներ, կառավարության անդամներ, որոնք մեկ րոպե լռությամբ գլուխ խոնարհեցին անմեղ նահատակների հիշատակի առջեւ:

Իր շքախմբով այստեղ ժամանեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը:

Ծաղիկներ դրվեցին նաեւ 20-րդ դարի վերջի հայ ազատագրական պայքարում իրենց կյանքը նվիրաբերած ազատամարտիկների շիրիմներին, Սումգայիթում եւ Ադրբեջանի այլ քաղաքներում իրագործված նոր ցեղասպանության զոհերի հուշաքարերին:

Կատարվեց հոգեհանգստյան պաշտոն՝ Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հանդիսապետությամբ:

...Անցնում են տասնյակ հազարավոր մարդիկ՝ հայաստանաբնակ հայեր, սփյուռքահայեր, օտարազգի մասնագետներ ու զբոսաշրջիկներ, ու բոլորը գլուխ են խոնարհում հավերժական կրակի մոտ, հայ ժողովրդի մեկուկես միլիոն նահատակների հիշատակի առջեւ:

Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակին

Ապրիլի 24-ին Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության անունից պսակ դրվեց Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակը հավերժացնող Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիրին:

Պսակադրությանը մասնակցում էին ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանը, վարչության անդամներ Գառնիկ Հովակիմյանը, Հրաչյա Կարապետյանը, Մեխակ Գեւորգյանը, Գագիկ Վարդանյանը, Մեսրոպ Հարությունյանը, Միեր Մելիք-Բախշյանը, Սիդա Անդրեասյանը, կուսակցության Երեւան քաղաքի ակումբների ներկայացուցիչները:

Կիպրոսի խորհրդարանը խստորեն դատապարտեց Ցեղասպանությունը

Կիպրոսի մայրաքաղաք Նիկոսիայից «Ազգի» թղթակից Ջորջ Տեր Բարթողը հաղորդում է, որ հինգշաբթի օրը երկրի խորհրդարանը ընդունել է բանաձեւ՝ խստրեն դատապարտելով երիտթուրքերի ծրագրած եւ իրագործած 1,5 մլն հայերի ցեղասպանությունը, եւ մեկ րոպե լռությամբ հարգել անմեղ զոհերի հիշատակը: Կիպրոսը եվրոպայի առաջին պետությունն է, որը ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայում բարձրացրել է Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցը նախագահ Մակարիոսի նախագահության տարիներին: Կիպրոսի խորհրդարանի հայազգի պատգամավոր Պետրոս Գալայջյանը լիագումար նիստում արտահայտել է «յուրաքանչյուր հայի երախտագիտությունը»: Կիպրոսի բոլոր քաղաքական կուսակցություններն առանձին տարածած հայտարարությամբ խստորեն դատապարտել են Թուրքիային եւ «եղբայրական Հայաստանի ժողովրդին հայտնել իրենց համերաշխությունը»:

«Օսկանյանն ու Ջեմը կհանդիպեն մայիսի 14-ին»

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Թուրքիայի եւ Հայաստանի արտգործնախարարները հանդիպելու են մայիսի 14-ին» վերնագրով հոդվածում «Թրքիշ դեյլի նյուս» անուղղակիորեն անդրադառնում է Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցին, առանց, իհարկե, ցեղասպանություն կամ, թեկուզ, ողբերգություն բառերն օգտագործելու: Հոդվածագիրը հերթով թվարկում է, թե հայթուրքական հարաբերությունները բարելավելու, հայերին ու թուրքերին հաշտեցնելու ինչ հնարավորություններ կան կամ ինչ է արվել եւ ինչ կարելի է անել: Հեղինակը հոդվածն սկսում է նրանից, թե սփյուռքահայությունը ջանք է թափում դատապարտելու Թուրքիային անցյալի համար, մինչդեռ Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ ժողովրդական կապերի հաստատման փորձեր են արվում: «Արդյունքում, Հայաստանն այս տարի ավելի մեղմ է տրամադրված ապրիլի 24-ի հարցում, քան սփյուռքահայությունը», եզրակացնում է հոդվածագիրը:

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Բուշը կրկին դրժում է խոստումը

Թուրքիային կոչ է անում Հայաստանի հետ հաստատել տնտեսական, քաղաքական, մշակութային հարաբերություններ

2000 թ. հունիսի 2-ին իր նախընտրական արշավի օրերին, Ջորջ Բուշ կրտսերն ամերիկահայությանը խոստացել էր ԱՄՆ նախագահ ընտրվելու դեպքում, ապրիլի 24-ին օգտագործել «ցեղասպանություն» բառը: Բուշը նախագահ ընտրվեց, սակայն 2001 թ. ելույթում խուսափեց «ցեղասպանություն» բառից: Նա մասնավորապես ասել էր. «Ապրիլի 24-ը պատմության մեծագույն ողբերգություններից մեկի հիշատակի օրն է՝ մոտ 1,5 մլն հայերի բռնի տեղահանման եւ բնաջնջման օրը»:

Ջորջ Բուշը երկրորդ անգամ է դրժում խոստումը: Այս տարվա ապրիլի 24-ի Հայոց ցեղասպանության տարելիցի իր ուղերձում նա կրկին խուսափել է գործածել «ցեղասպանություն» բառը: «Այսօր Օսմանյան կայսրության վերջին շրջանում տեղի ունեցած սարսափելի ողբերգություններից մեկի՝ 1,5 մլն հայերի բռնագաղթի եւ սպանության հիշատակի օրն է», ասվում է ուղերձում: Բուշը 1915 թ. Օսմանյան կայսրության ղեկավարների ծրագրած եւ իրականացրած 1,5 մլն հայերի ցեղասպանությունը համարել է «սպանդ», «ահավոր սպանություններ» եւ «մեծագույն ողբերգություն», ցավակցել համայն հայությանը:

ԱՄՆ նախագահը, հաշվի առնելով անցյալի դասերը, ծգտելով ապագան կառուցել «ճշմարտության եւ հաշտեցման հիմքով», Թուրքիային կոչ է արել Հայաստանի հետ հաստատել տնտեսական, քաղաքական եւ մշակութային հարաբերություններ, երախտագիտություն է հայտնել ամերիկահայությանը եւ Հայաստանին՝ ահաբեկչության դեմ պայքարում ցուցաբերած աջակցության համար:

«ԱՄՆ-ը կշարունակի ջանքեր գործադրել՝ նպատակաուղղված ԼՂ-ում կայուն եւ արդարացի խաղաղության հաստատմանը: Միայն այս եղանակով է հնարավոր Կովկասում հաստատել խաղաղության եւ փոխգործակցության մթնոլորտ», ասվում է Բուշի ուղերձում:

Մոսկվայում հիշատակի արարողություն, ապա ցույց Թուրքիայի դեսպանատան առջեւ

Ապրիլի 24-ին Մոսկվայի հայ համայնքը եւ Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպանատան աշխատակիցները այցելեցին Մոսկվայի Քրիստոս Ամենափրկչի եկեղեցի, որի բակում տեղադրված խաչքարի մոտ տեղի ունեցավ Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակին նվիրված արարողություն: Ծաղկեպսակների մատուցումից հետո հավաքվածներին դիմեց Ռուսաստանի եւ Նոր Նախիջեւանի հոգեւոր առաջնորդ եպիսկոպոս արք. Ներսիսյանը:

Արարողության մասնակից հասարակական, քաղաքական կազմակերպությունների անդամներն այնուհետեւ ուղղվեցին դեպի Մոսկվայում Թուրքիայի դեսպանատուն, որի առջեւ տեղի ունեցած բազմամարդ բողոքի ցույցում իրենց վերաբերմունքն արտահայտեցին այդ երկրի կողմից Հայոց ցեղասպանության փաստի ժխտման առթիվ: Ելույթներ ունեցան, մասնավորապես, Ռուսաստանի հայերի միության, ՀՅԴ, մտավորականության ներկայացուցիչներ, իսկ գեներալ Նորատ Տեր-Գրիգորյանն իր խոսքում նշեց, որ քանի դեռ Թուրքիան չի կարողանում հաղթահարել բարդույթները եւ ճանաչել 20-րդ դարասկզբին իրականացրած ոճրագործությունը, չի կարող հավակնել եվրոպական երկիր կոչվելուն: Որոշ հռետորներ հիշատակեցին այսպես կոչված հայ-թուրքական հաշտեցման հանձնաժողովի գործունեությունը, բնականաբար, դատապարտելով: Խաղաղ ցույցն ավարտվեց ցեղասպանությունը ճանաչելու՝ Թուրքիային ուղղված կոչերով:

ՌՍԿԱՆ ՍԱՄՍՈՆՅԱՆ

Վրաստանի խորհրդարանը չհարգեց Ցեղասպանության զոհերի հիշատակը

Բաքվի թերթը խորհուրդ է տալիս չշփոթել Վրաստանը Ֆրանսիայի հետ

«Թուրք ժողովուրդն ունի այն տղամարդկայնությունը, որ ընդունի գործած ողբերգական սխալը», մարտի 18-ին ասել էր Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Նինո Բուրջանաձեն Ախալքալաքում, պատասխանելով Հայոց ցեղասպանության՝ Վրաստանի խորհրդարանի կողմից հնարավոր ճանաչմանը վերաբերող հարցին, որը նրան տրվել էր Ջավախքի բնակչության ներկայացուցիչների հետ հանդիպման ժամանակ:

Տկն Բուրջանաձեն բավական բարձր կարծիք ունի վրաց ժողովրդի անփոխարինելի բարեկամ թուրքերի մասին: Իսկ վրաց ժողովուրդն ունի՞ տղամարդկայնություն մեկ րոպե լռությամբ հարգելու վրացիների բարեկամ թուրքերի իրագործած ցեղասպանության զոհերի հիշատակը:

Տկն Բուրջանաձեն ապրիլի 24-ին այցով Ուկրաինայում էր: Իսկ նույն՝ Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակի եւ ոգեկոչման օրը Վրաստանի խորհրդարանում կատարվել է աննախադեպ ցինիկ դեպք: Հայազգի պատգամավորներից Վան Բայբուրթյանը գործընկերներին կոչ է արել մեկ րոպե լռությամբ հարգել 1,5 մլն զոհերի հիշատակը եւ օրակարգում ներառել Ցեղասպանության ճանաչման հարցը: Բայբուրթյանն իր գործընկերներին հրավիրել է Թբիլիսիի հայկական թատրոն, որտեղ պետք է տեղի ունենար Ցեղասպանությանը նվիրված միջոցառում:

Վրաստանի խորհրդարանի ադրբեջանցի պատգամավորներ Ազեր Սուլեյմանովը եւ Ռամիլ Վեքիլովը փորձել են խանգարել Վան Բայբուրթյանի ելույթը, ապա հայ-ադրբեջանական լեզվակռիվը վերածվել է ծեծկռտուքի, միջամտել են խորհրդարանի անվտանգության ծառայության աշխատակիցները:

Նիստը վարող խորհրդարանի փոխնախագահ Գ. Ծերեթելին ընդհատել է նիստը, ապա այլեւս թույլ չի տվել Հայոց ցեղասպանության հարցով որեւէ ելույթ: Վրաստանի խորհրդարանը մեկ րոպե լռությամբ չի հարգել 1,5 մլն հայերի հիշատակը:

Ադրբեջանական մամուլը ցնծության մեջ է: Օրինակ, Բաքվի «Զերկալո» խորհուրդ է տալիս Վան Բայբուրթյանի հետ տանել դաստիարակչական աշխատանք, որպեսզի վերջինս Վրաստանը չշփոթի Ֆրանսիայի հետ: Չենք էլ շփոթում: Աշխարհի եւ ոչ մի երկրում, բացառությամբ, իհարկե, Ադրբեջանի, Թուրքիայի եւ Վրաստանի, հայկական ցեղասպանները զանգվածաբար չեն պղծվում:

«Երկուշաբթի, ապրիլի 13, 1992: Ժամը 16:00-ին մոտ փոխարինող խումբը եկավ: Դիրքում եղածները նրանց հանձնեցին իրենց ինքնաձիգներն ու փամփուշտակալ գոտիները: Ու մենք իջանք: Ստեփանակերտի գառիվայրում հեռվում էր Քյոսալայի հարձակման նախապատրաստական աշխատանքներին: Բուլդոզերները ճանապարհ ու խրամատներ էին փորում: Հավանաբար հրամանատարները կամենում են վերցնել չեն լինի: Այնպես որ, ես չեմ հերոսացնում, ոչ էլ պատմաբանի դիրքերից եմ կազմել գիրքը: Միայն վերապատմում եմ մեկ էջը հայոց պատմության, որը, ցավոք, դեռ փակված չէ»:

Վավերագրական այս աշխատանքն իր երեք բաժիններով Շուշիի ու Լաչինի միջանցքի ազատագրումը, հյուսիսային շրջանների ազատագրումը՝ Մարտակերտից Քելբաջար, ադրբեջանական տարածքներում հայկական վերահսկողության դիրքում, շախարով սուրճը՝ որպես շքեղություն, խոնավ հողի վրա ծառի ճյուղերից «անկողիններ»:

Ի դեպ, Սաքս Սիվասլյանն ինքը Ղարաբաղ գործուղումներից մեկի ժամանակ, որոնք ամեն անգամ նախատեսվածից երկար էին տեւում, ծանր վիրավորվել է, բայց ապաքինվելուն պես վերադարձել Ղարաբաղ ու մնացել այնտեղ մինչեւ հրադադար:

Այսօր նա ազատ լուսանկարիչ է,

«Ես վերապատմել եմ մեկ էջը հայոց պատմության, որը, ցավոք, դեռ փակված չէ»

Ղարաբաղյան պատերազմի լուսանկարներ

Քյոսալան, որտեսզի վերահսկեն Ադրբեջանից եկող ճանապարհը, որ անցնում է Շուշիով, շարունակվում մինչեւ Ղարաբաղը Հայաստանին միացնող Լաչին»:

Սա ֆրանսահայ լուսանկարիչ Սաքս Սիվասլյանի ղարաբաղյան օրագրի գրառումներից է:

1992-94 թթ. նա լուսանկարչական ապարատով արձանագրել է ղարաբաղյան պատերազմի տեսարանները դիրքերում, խրամատներում, ռմբակոծություններից հետո գոյացած փլատակներում, մարտիկների աչքերում:

Ս. Սիվասլյանն իր այս լուսանկարներն ու վերոհիշյալ օրագիրն ամփոփել է վերջերս լույս տեսած գրքում՝ վերնագրելով «Սեւ պարտեզ»: Նախաբանում լուսանկարիչը հարցադրում է անում, թե հնարավո՞ր է նկարագրել պատերազմը բառերով կամ պատկերներով՝ թեկուզ վավերագրական: Ու պատասխանում է, թե ինքը համարձակվում է ընդամենը ներկայացնել առօրյա ժամանակագրությունը:

«Որեւէ պատերազմ կատարելապես մաքուր ու արդարացի չի կարող լինել, եթե անգամ հայրենի հողիդ համար ես պայքարում: Որեւէ ժողովուրդ չի կարող պնդել, թե իր շարքերում դավաճաններ հասատումը, ղարաբաղյան խնդրի ընկալումը քաղաքական ծեւակերպումների միջնորդավորվածությունից տեղափոխում է հաճախ գրոտեսկի հասնող իրականություն, առանձին մարդկանց ճակատագրերից սնվող պատերազմ:

Մեզ ներկայացվում են Շուշիի ազատագրմանն ակտիվորեն մասնակցած 26-րդ դիրքի հրամանատար Սպարտակը, ռուս զինվոր Անդրեյը, որ 88-ին Ադրբեջանում ծառայելիս անցնում է հայկական կողմ ու ծանր վիրավորվում որ աշխատում է ֆրանսիական «Սիգմա» լրատվական գործակալության, նաեւ Ֆրանսիայում հրատարակվող «Nouvelles d' Armenie», ԱՄՆ-ում լույս տեսնող «AIM» հայկական ամսագրերի համար:

Իսկ հիանալի տպագրական որակի «Սեւ պարտեզը» լույս է տեսել ՀԲԸՄ Ֆրանսիայի մասնաճյուղի միջոցներով՝ «Հայաստանի ժամանակակից պատմության հավաքածու» խորագրով:

ԼՈՒՍԻՆԵ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Մարսելցի Հակոբին Հորադիզում լավ են ճանաչում

Հայաստանը սիրելու պարտադի՞ր նախապայման է՝ հայրենիքում ծնված լինելը: Թե՞ կարելի է ամբողջ կյանքում այլ երկրում ապրել, հետո մի անգամ արդեն նախնիների հողը տեսնելով, հայրենիքին օգնելը կյանքի իմաստ համարել:

«1990 թ.-ին առաջին անգամ եկա, պատերազմ էր եւ սով: Այդ օրվանից սկսած չեմ կարող ապրել առանց Ղարաբաղը տեսնելու, իմ հայրենակիցներին օգնելու»:

Հակոբ Հակոբյանն 80 տարեկան է: Փոքր է եղել, երբ եղեռնից մազապուրծ ծնողներն Աթենքից Մարսել են տեղափոխվել: «Հայ» բառն ինձ համար շատ կարեւոր է, դրանով մորս եմ պարտական, նա է իմ մեջ պահպանել հայի ոգին»:

Կտորեղենի վաճառականը Մարսելում է ապրում: 1990 թ.-ից մինչեւ հիմա մի քանի տասնյակ անգամ հայրենիք է եկել: Պատերազմի տարիներին սահմանին զինվորների կողքին է եղել, հայրենիքի զոհված պաշտպանների է թաղել լեռներում: Ասում է, որ ոխ է պահում Ասծո դեմ, որ իր կյանքը խլելու փոխարեն երիտասարդներինն է խլել:

Հորադիզում տրն Հակոբին լավ են ճանաչում: Նա իր հայրենակիցներին օգնում է ինչով կարող է՝ Մարսելից բերած դեղորայքով, հագուստով, գյուղատնտեսական տեխնիկայով, գումարով:

Հիմա էլ օգնության ծրագրերից

Հակոբ Հակոբյանն ավելի գործնական է անցնում: Հայրենակիցներին աջակցելու այլ տարբերակ է փորձում իրականացնել ֆրանսահայը. հայրենի բնակավայրում, որը հայտնի է բամբակի աճեցման համար բարենպաստ պայմաններով, պատրաստվում է բամբակ աճեցնել՝ դրանով իսկ մի քանի տասնյակ մարդու աշխատանքով ապահովելով:

Հակոբ Հակոբյանի կինը՝ ժորժետը, ֆրանսուհի է: Վեց երեխա ունեն, ութ թոռ:

«Երբ չլինի կարոտը թոռներիս նկատմամբ, երբեք Ղարաբաղից Մարսել չեմ վերադառնա»:

Չնայած հաճախակի հայրենիք գալուն, հեռավոր Ֆրանսիայում եւս տրն Հակոբը փորձում է ինչ-որ կերպ պարտել հայրենիքի կարոտը. խնձորի հսկայական այգիներ ունի, դրանք Ղարաբաղ է անվանում:

Փոքրիկ թոռան անունը Հայկ է: Պապի համար ամենամեծ ուրախությունն է, երբ չորս տարեկան Հայկը պապի հարցին՝ թե ո՞վ ես, պատասխանում է՝ ղարաբաղցի:

Մ. ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Հայկական հուշարձանների ոչնչացումը նույնպես ցեղասպանություն է

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հարեւան երկրներում՝ Թուրքիայում, Ադրբեջանում, Վրաստանում հայկական պատմական հուշարձանների վիճակը քննարկվեց Հայկական ժողովրդային շարժման Հայաստանի ներկայացուցչության հրավերով Հայաստան ժամանած յոթ երկրների խորհրդարանականների եւ փաղաքգետների մասնակցությամբ ապրիլի 25-ին կայացած «Քաղաքակրթությունների մերձեցումը համամարդկային արժեքների պահպանման գրավական» թեմայով սեմինարին:

Սեմինարի մասնակիցներն իրենց զեկուցումներում եւս մեկ անգամ անդրադարձան անցած դարասկզբին Օսմանյան Թուրքիայի կողմից իրականացված Հայոց ցեղասպանությանը, ընդգծելով, որ ներկայումս փաստորեն շարունակվում է ցեղասպանության հաջորդ փուլը՝ Թուրքիայում եւ Ադրբեջանում իրականացվում է հայկական պատմական հուշարձանների ոչնչացման ու յուրացման քաղաքականություն, որի արդյունքում կորսյան են մատնվել համամարդկային արժեք ունեցող հազարավոր պատմական հուշարձաններ:

Թուրքիան դեռեւս շարունակում է հերքել 1894-1896 թթ. եւ 1915-1923 թթ. պետականորեն ծրագրված ցեղասպանությունը եւ աշխատում է հայկական հուշարձանների ոչնչացմամբ քողարկել հայ ժողովրդի եւ պետության գոյությունն իր արեւելյան տարածքներում: Արեւմտյան Հայաստանի 2500 պատմամշակութային հուշարձաններից 1915թ.-ից հետո կանգուն են մնացել 913 շինություններ, որոնցից, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի տվյալների համաձայն, 464-ը հետագայում լիովին ոչնչացվել է, 252-ը՝ վերածվել փլատակների, իսկ 197-ը վերականգնման լուրջ կարիք ունեն: Դրանց մեծ մասը դարձել են զինավարժությունների թիրախ:

Ըստ փաստերի, ադրբեջանցիների կողմից 1998 թ. նոյեմբերին ոչնչացվել է խորհրդային տարիներին Ադրբեջանի տարածքում հայտնված Ջուղայի գերեզմանոցի մոտ 3000 խաչքարերի գրեթե 30%-ը: Վրաստանի տարածքում ստալինյան բռնապետության օրոք ավերվել է շուրջ 80 հայկական եկեղեցի:

Ներկաներն ընդունեցին բանաձեւ, ըստ որի, ցեղասպանությունը ոչ միայն էթնիկական կամ կրոնական խմբի ֆիզիկական ոչնչացումն է, այլեւ նրա ազգային ու հոգեւոր մշակույթի ոչնչացումը:

Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի դեսպան կնշանակվի օրիորդ Թորդա Աբոթ Ուաթը

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մեծ Բրիտանիայի արտաքին գերատեսչությունը հայտարարել է, որ Հայաստանում Միացյալ Թագավորության դեսպան է նշանակվելու օրիորդ Թորդա Աբոթ Ուաթը, որն անցնելու է իր պարտականությունների կատարմանը ընթացիկ տարվա դեկտեմբերին՝ ներկայիս դեսպան Թ. Ջոնսի լիազորություններն ավարտվելուց հետո:

Ապագա դեսպանը, ըստ բրիտանական «Թայմս» օրաթերթի, մեջ է բերել հայտնի վարչապետ Ու. Գլադստոնի խոսքերը՝ ծառայել Հայաստանին՝ նշանակում է ծառայել քաղաքակրթությանը: «Ես շատ ուրախ եմ, եւ ինձ համար մեծ պատիվ է ծառայել Հայաստանում՝ որպես Մեծ Բրիտանիայի դեսպան: Միացյալ Թագավորությունը ցանկանում է տեսնել ուժեղ, կայուն եւ անկախ Հայաստան: Ես մտադիր եմ ապահովել Բրիտանիայի կողմից բարեփոխումների իրականացման համար Հայաստանին տրամադրվող օժանդակությունը», մեջբերելով Ուաթի խոսքը, գրում է թերթը:

Ըստ «Թայմսի», օրիորդ Աբոթ Ուաթը դիվանագիտական աշխատանքի բավականին փորձ ունի. աշխատել է Լատինական Ամերիկայում, Արեւմտյան եւ Արեւելյան Եվրոպայում, Տաջիկստանում, որտեղ էլ բացել է Մեծ Բրիտանիայի առաջին դեսպանատունը:

Ի լուր լրագրողների

Մամուլի ազգային ակումբը ‹‹Հրատապ թեմա›› ծրագրի շրջանակներում լրագրողներին հրավիրում է հանդիպման ՀՅԴ քաղաքական եւ Հայ դատի հարցերի գրասենյակի տնօրեն **ԿԻՐՈ ՄԱՆՈՅԱՆԻ** հետ:

Հանդիպումը կկայանա այսօր՝ ապրիլի 26-ին, ժամը 12-ին, Մամուլի ազգային ակումբում (Արշակունյաց 2, 10-րդ հարկ, հեռ.՝ 56.91.58, էլ. փոստ narine@arminco.com):

ՀՀՇ-ի պահանջը մերժվեց

ՏԱՎՈՒՇ, 25 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Տավուշի մարզի առաջին ատյանի դատարանը՝ Սուսաննա Ներսիսյանի նախագահությամբ, ապրիլի 25-ին մերժել է ՀՀՇ կուսակցության պահանջը՝ կասեցնել Տավուշի մարզային ընտրական հանձնաժողովի, իր բնորոշմամբ, անօրինական գործողությունները եւ Վանո Սիրադեղյանին գրանցել թիվ 75 ընտրատարածքում ԱԺ պատգամավորության թեկնածու: Այս մասին հայտնեց Սուսաննա Ներսիսյանը:

Գործով առաջին նիստը կայացել էր ապրիլի 22-ին Իջեւանում: Ապրիլի 25-ին դատարանը լսել է մարզային ընտրական հանձնաժողովում կառավարության ներկայացուցիչ, Իջեւանի «Ագրոսպասարկում» միավորման տնօրեն Արծրուն Ղալթախչյանի բացատրությունը: Նշենք, որ վերջինս հանձնաժողովում կառավարության երեք ներկայացուցիչներից միակն էր, որ ՄԸԴ ապրիլի 14-ի նիստից հետո չի փոխվել:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Ռադիոյի եւ հեռուստատեսության ազգային հանձնաժողովի կողմից ապրիլի 2-ին անցկացված հաճախականությունների մրցույթի արդյունքներով «Ա1+» հեռուստաընկերությունը պարտված ճանաչվելով, դուրս մնաց հայաստանյան եթերից: Եվ դա առիթ ծառայեց ամեն գույնի ու երանգի ընդդիմադիրների համար «տիեզերական» աղմուկ բարձրացնելու Հայաստանում, իբր, խոսքի ազատության նկատմամբ երկրի բարձրագույն իշխանությունների կողմից «ոտնձգությունների», անգամ նության ժամանակ կատարած համապետական թալանի եւ այլ չարագործությունների համար դատարանի առաջ պատասխան տալու ներքին վախը, իրենց բնորոշ ցինիզմով ու լկտիությամբ հակահարձակման են անցել՝ «վերացնելու» իշխանության վերադառնալու իրենց ձգտումների ամենամեծ խոչընդոտը՝ Ռոբերտ Քոչարյանին: Եթե վերջինս մի ամենամեծ մեղք ունի՝ հենց այդ պարոնների նկատմամբ ավելորդ փափկանկատությունն ու հանդուրժողականությունն է: Պիտի լռելյայն չարգելեր նրանց հետ օրենքի ուժով հաշիվ մաքրելու ժողովրդական զանգվածների ներքին մղումը: Թույլ չտվեց, արգելեց «վիուկների որսը» (իր բառերն են), եւ այժմ քաղում է իր մեծահոգության դառը պտուղները, որովհետեւ երեւի մոռացել էր ժողովրդական իմաստությունը, թե «օձը տաքացնողին է կծում»: րի այս խմբի «ազնիվ ցասումը» հիմա դուրս է ժայթքում սեւ մաղձի, չարամիտ, թունավոր «գնահատականների», Նախագահի հրաժարականի պահանջների տեսքով: Իհարկե, այդ պարոնները չեն ասում, թե ինչո՞ւ հանկարծ այսքան մոլեգնորեն սկսեցին ատել այն Նախագահին, որից պաշտոններ ստանալիս ամենեւին չէին խորշում: Հիմա, երբ պաշտոնանկ են եղել (նախկին վարչապետ, քաղաքագլուխ, խորհրդական), երբ հիասթափվել են (վարչապետ ու նախարար չդառնալու համար), աղմկում

Մերժվածների ցասումը

երկրում «բռնապետություն» հաստատելու փորձերի մասին:

Բավական է կարդալ մինչեւ ապրիլի 2-ը եւ մանավանդ դրանից հետո ընդդիմադիր մամուլում հրապարակված անվերջանալի հայհոյաբանությունները նույն այդ իշխանությունների մասին, որպեսզի պարզ դառնա Հայաստանում խոսքի ազատության նորահայտ «պաշտպանների» բարձրացրած վայնասունի անհեթեթությունը: Ո՞ր երկրում կա խոսքի այնպիսի ազատություն, որի պայմաններում առանց որեւէ բանից քաշվելու ամեն թերթ, ամեն զազրախոս երկրի Նախագահին է հասցեագրում խելքին փչած մեղադրանքները՝ սկսած հոկտեմբերի 27-ի կազմակերպիչը լինելու «կասկածից», վերջացրած ժողովրդին «արտագաղթի մղելու», թշվառության «դատապարտելու» չարամիտ դիտավորությունը: Եվ ովքե՞ր են ասողները: Այն իշխանությունների «կարկառուն» ներկայացուցիչները, ովքեր ժողովրդին իսկապես դատապարտել էին թշվառության եւ մղել արտագաղթի, ովքեր, եթե իրենք էլ չէին հոկտեմբերի 27-ի իրական կազմակերպիչները, ապա ներքուստ ամենից ավելի էին ուրախացել այդ համազգային դժբախտությունից, քանի որ ոճրագործության առաջին իսկ պահից, լեշակեր անգղների նման, փայփայում էին հասարակական մթնոլորտը պղտորելու միջոցով կրկին իշխանության վերադառնալու սին հույսերը:

Երկու տարուց ավելի այդ անգղները, աստիճանաբար ակտիվանալով, հաղթահարելով իրենց իշխանության ժամանակ կատարած...

չիվ մաքրելու ժողովրդական զանգվածների ներքին մղումը: Թույլ չտվեց, արգելեց «վհուկների որսը» (իր բառերն են), եւ այժմ քաղում է իր մեծահոգության դառը պտուղները, որովհետեւ երեւի մոռացել էր ժողովրդական իմաստությունը, թե «օձը տաքացնողին է կծում»:

Զարմանալի չէ, որ այս «օձերի» կողքին այսօր կամա-ակամա հայտնվել են նաեւ այն ուժերի ներկայացուցիչները, ովքեր դեռ երեկ իրենք իրենց թշնամի էին համարում «նախկիններին»: Որովհետեւ պարզվեց, որ տրանք էլ առաջնորդվում են ոչ թե քաղաքական սկզբունքներով, այլ Ռոբերտ Քոչարյանի հանդեպ անձնական նեղացածությամբ: Տրանք 1998-ի իշխանափոխությունից հետո Քոչարյանին «խնկարկողներն» էին եւ ակնկալում էին, թե իրենց այդ «հավատարմության» համար խոշոր պաշտոններ պիտի ստանան իշխանության կարկանդակից: Մի մասն ստացավ, Քոչարյանի «ռեժիմի» մաս կազմեց, բայց ներքուստ դժգոհ էր, թե իր «բաժինը քիչ է», մյուս մասը տիրացավ շատ ավելիին, քան իր համեստ կարողությունները ներում էին, շատ արագ ապացուցեց իր անկարողությունը եւ միանգամայն օբյեկտիվ պատճառներով դուրս մնաց պետական կառավարման համակարգից, մյուս մասն ընդհանրապես ոչինչ չստացավ: Այս անգամ խնայում ենք եւ ազգանունները չենք նշում՝ բացարձակապես վստահ լինելով, որ ժողովուրդն առանց դրա էլ հիանալի գիտե, թե ում ենք ակնարկում: Մերժվածների, իրենց չարդարացված հույսերի, պաշտոնները կորցրածներ...

են, թե միավորվել են Քոչարյանի դեմ՝ «բռնապետություն թույլ չտալու» համար:

Միամիտները քիչ են՝ մի 4-5 հազար մարդ, որ ամեն ուրբաթ հավաքվում են սույն պարոնների կազմակերպած հանրահավաքներին: Այնպիսի անսանձ ատելություն, այնպիսի մաղձ ու թույն, որ թափվում է այդ հանրահավաքների կազմակերպիչների շուրթերից՝ Ազատության հրապարակը վաղուց չի տեսել: Նույնիսկ՝ ցեղասպան թուրքերի հասցեին: Անզոր կատաղությամբ իրեն բանաստեղծ համարող մի տիկին բացականչում է՝ «Քոչարյան, հեռացի՛ր»: Եվ՝ նախկիններն ու նրանց միացած մերժվածները հրճվանքից հալումաշ երազում են, թե այդ հիստերիկ ճչոցները Քոչարյանին հունից կհանեն:

Վա՜տ եք ճանաչում Քոչարյանին, պարոնա՛յք: Նրա հասցեին ինչ էլ ասեք, դուք էլ հիանալի գիտեք, որ Քոչարյանը վախկոտ չէ: Քոչարյանը չի հեռանա, հրաժարական չի տա: Եվ հերթական անգամ ձեր բարձրացրած աղմուկը ձեր իսկ կոկորդում կխեղդվի: Կմնա ձեր անհավասարակշիռ, անպատասխանատու հայտարարություններից անհարկի ոգեւորված այն 4-5 հազար հանրահավաքավորների հիասթափությունը, ովքեր միամտաբար հավատացել են ձեզ, իբր կարող եք «մի բան անել» այս ժողովրդին «Քոչարյանից ազատել»: Եվ այդ հիասթափվածները վաղն իրենց զայրույթը կուղղեն ձեզ՝ այդ չէ՞ր ձեր «քաշը»: Աստվածաշունչն ասում է՝ «Դուք կշռվեցիք եւ թեթեւ դուրս եկաք»:

Ա. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

«Մելտեքսի» հայցը մերժվեց

Ընդդեմ հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի «Մելտեքս» ընկերության հայցի լսումը երեկ սկսվեց դիմող կողմի շահերի ներկայացուցչի հարցերից՝ ուղղված հանձնաժողովի փաստաբանին: Նա փորձում էր պարզել, թե օրենքի որ հոդվածներով է առաջնորդվել հանձնաժողովը, իրենց տնդմամբ, անօրինական որոշումները կայացնելիս: Ինչպես նախորդ, այս դատական նիստին նույնպես երկու կողմի փաստաբանները, մեջբերելով նույն օրենքը, յուրովի էին մեկնաբանում այն: Արդյունքում «Մելտեքսի» շահերի պաշտպանը պնդում էր, որ հանձնաժողովի փաստաբան Արսեն Պետրոսյանը հարցերին ըստ էության չի պատասխանում:

Դիմող կողմը միջնորդություն ներկայացրեց՝ հայցադիմումում նոր պահանջներ ավելացնելու, արագացված դատաքննություն անցկացնելու: Միջնորդությունները մերժվեցին: Դատարանը հեռացավ խորհրդակցական սենյակ եւ վերադարձավ կայացրած դատավճռով: «Մելտեքս» ընկերության պահանջը՝ անվավեր ճանաչել հանձնաժողովի կայացրած 2002 թ. փետրվարի 19-ի 11-ից 24, հունվարի 24-ի թիվ 4, ապրիլի 2-ի թիվ 37 որոշումները, տնտեսական դատարանը մերժեց: «Մելտեքս» ընկերությունը վճիռը կբողոքարկի վճռաբեկ դատարանում:

Մ. Հ.

Երկրորդ գումարման ԱԺ-ն հետաքրքրասերների համար

Օրերս 1000 օրինակով ՀՀ Ազգային ժողովի աշխատակազմը եւ ընտրական համակարգի միջազգային հաստատությունը համատեղ հանրությանը ներկայացրին 2001 թ. տպագրված շքեղ հրատարակությամբ «Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողով. երկրորդ գումարում» վերնագրով գիրքը: Այն եռալեզու է՝ հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն, տպագրվել է գունավոր լուսանկարներով, ՀՀ ԱԺ նախագահ Արմեն Խաչատրյանի խմբագրությամբ: Գիրքը ներառում է երկրորդ գումարման ԱԺ ընտրությունների, խորհրդարանի ղեկավարության եւ մշտական հանձնաժողովների նախագահների ընտրությունների մասին մանրամասն տեղեկություններ, հանրապետության նախագահի, Ամենայն հայոց կաթողիկոսի եւ ԱԺ նախկին նախագահ Կարեն Դեմիրճյանի ելույթները՝ երկրորդ գումարման խորհրդարանի ձեւավորման կապակցությամբ: Տրված է նաեւ յուրաքանչյուր պատգամավորի լուսանկարը՝ կենսագրականի հետ, ներառյալ նրանց, ովքեր այլ պաշտոններ զբաղեցնելու, հոկտեմբերի 27-ի ոճրագործության հետեւանքներով այլեւս պատգամավոր չեն: Գիրքը շատ օգտակար կարող է լինել ուսումնասիրողների եւ լրագրողների համար, ինչպես նաեւ՝ «Ազգ» օրաթերթի ծաղրանկարիչ Գեորգի Յարալյանի, որը վերջապես համահավաք ձեռնարկ ունեցավ ստեղծագործելու համար:

Գ. Ա

Նրանք առաջարկում են... ոչնչից մեծ աղմուկ

Անազնիվ խաղեր «ազնվազարմ» պատգամավորների ցանկությամբ

Անկախ այն բանից, վերջին շրջանում ակտիվացած քաղաքական տարրերը վերստին կփորձեն խորհրդարան խցկել հեռուստատեսության եւ ռադիոյի օրենքում փոփոխությունների ինչ-որ նոր նախագիծ թե ոչ, ակնհայտ է, որ նրանք դիմել են անազնիվ խաղի մեթոդներին: Պատահաբար հասկանալով, որ սխալ են արել հանձնաժողովը կազմելու լիազորությունը Նախագահին վստահելով, փորձում են հանրությանը համոզել, թե լավագույնը պատասխանատվությունը խորհրդարանին թողնելն է: Մի կողմ թողնենք այն փաստը, որ հենց նույն տարրերի գործուն օժանդակությամբ օրենսդիր մարմնի հեղինակությունը Հայաստանում զրոյական մակարդակում է: Սակայն լուծումը, որն առաջարկում են նախագծի հեղինակները, եթե անգամ հակասություն չունենար սահմանադրության հետ, ըստ էության, ավելի անլուծելի խնդիրներ էր առաջադրելու: Ներկայումս խորհրդարանում միակ խմբակցությունը, որը ներքին պառակտումներ չունի, չնայած հրահրված փորձերին, ՀՅԴ-ն է: Խորհրդարանական մեծամասնությունը թեեւ վերահսկում է ներքին իրավիճակը, սակայն բաղկացած է երեք բաղադրիչներից՝ հանրապետականներ, ժողովրդականներ եւ ժողովրդա-դեմոկրատներ: ԱԺՄ-ն՝ ամենափոքր խմբակցությունը խորհրդարանում ներկայացնում են բուն ԱԺՄ-ն Վազգեն Մանուկյանով, ԱԺԿ-ն, ԱԺԴ-ն, ՀԺԱՄ-ը եւ որքան էլ տարօրինակ թվա՝ հանրապետական Ֆիլարետ Բերիկյանը: Կոմկուսն անցյալ տարի իր շարքերից հանեց պատգամավոր Յուրա Մանուկյանին, Հրանտ Ոսկանյանին: «Իրավունք եւ միաբանություն» խմբակցությունը վաղուց արդեն փաստացի գոյություն չունի Ազգային միաբանություն եւ ՍԻՄ կուսակցությունների միջեւ առկա հակասությունների պատճառով: «Օրինաց երկիրն» անցյալ տարի իր շարքերից հեռացրեց երկու պատգամավորների, որոնք հետագայում համալրեցին անկախների շարքերը:

Խմբակցությունների ներկա այս իրավիճակի ինարավորինս մանրամասն նկարագիրը բերվում է այն պատճառով, որպեսզի հասկանալի դառնա, թե նախագծի հեղինակներն ում ձեռքն են ուզում հանձնել հանձնաժողովի ձեւավորման պատասխանատվությունը:

Որպես դրանից բխող հետեւանք, բավական է միայն հետահայաց անդրադարձ կատարել, թե ինչպես էին ձեւավորվում խորհրդարանում, ասենք, վերջին ժամանակավոր հանձնաժողովները:

Ե՛վ «Արմենտելի» հարցերով, ե՛ւ սահմանադրական քննարկումների համար ստեղծված ժամանակավոր հանձնաժողովների ձեւավորումն առաջ է քաշել մեկ կարեւոր հիմնահարց. ինչպես են անդամներին նշանակելու այն խմբակցությունները, որոնք նման աղճատումներ ունեն: Եվ պատահական չէ, որ ՀԺԿ-ն իր հերթին, ԱԺՄ-ից, ԻՄ-ից անջատված հատվածներն իրենց հերթին բոլոր դեպքերում խորհրդարանական մեծամասնությունից պահանջում էին իրենց եւս հնարավորություն տալ սեփական ներկայացուցիչներն ունենալու հանձնաժողովներում: Ի դեպ, ուշադրություն դարձնենք, որ նման հավակնություններ դրսեւորողները հենց այն շրջանակներն են, որոնք հիմա ուզում են անկախ հորջորջվող հանձնաժողովի ձեւավորման պատասխանատվություն ստանձնել եւ շահարկում են այդ հարցը:

Եվ չնայած բոլոր դեպքերում էլ նման հավակնությունները մնացել են չբավարարված, խորհրդարանում այս ուժերից ձեւավորած ժամանակավոր հանձնաժողովների գործունեությունը հարկի-անհարկի մշտապես քննադատվել է:

Գուցե հարցը նման կերպ հեշտ լիներ լուծել, եթե հանձնաժողովի ձեւավորման պատասխանատուն, ինչպես հիշատակված դեպքերում, լիներ խորհրդարանական մեծամասնությունը, որն ինքն էր որոշում՝ քանի տեղ տալ մյուս խմբակցություններին:

Հեռուստառադիոյի հանձնաժողովի դեպքում, օրինակ, Շավարշ Քոչարյանն առաջարկում է 6 խմբակցություններից՝ 6 անդամ նշանակելու տարբերակը: Սակայն նույն Շ. Քոչարյանը որեւէ բացատրություն չի տալիս, թե ինչպես են ԱԺՄ-ի չորս «ենթատարբերակները» մեկ հայտարարի գալու իրենց բաժին ներկայացուցչի շուրջ: Կամ ինչպե՞ս է ՀԺԿ-ն պատասխանատվություն ստանձնելու «Միասնության» անունից նշանակվելիք ներկայացուցչի գործունեության համար, եթե շատ պարզ գիտակցում է, որ նա հանրապետականների վարժված անձն է լինելու:

Ըստ էության, դա այնքան էլ կարեւոր չէ հենց առաջարկը ներկայացնողների համար, որոնք միայն մեկ նպատակ ունեն. հանրությանը ցույց տալ, որ իրենք խորհրդարանում ինչ-որ միջոցների են դիմում, եւ այդ ազնիվ մղումները դավադրաբար ջարդում են խոսքի ու խղճի ազատության երդվյալ թշնամի խորհրդարանական մեծամասնությունը՝ Նախագահի ճնշմամբ: Դա ոչ միայն սխալ, հապճեպ, պահով թելադրված եւ պահի խնդիրը լուծելիք առաջարկ է, այլեւ անազնիվ վերաբերմունք հենց հանրության այն հատվածի նկատմամբ, որն ամեն անգամ Ազատության հրապարակում հավաքվելով, հրճվանքով լսում է հավաստիացումներն ու գուցե հավատում դրանց:

Իսկ մյուս կողմից նման եղանակով ոչ թե խոսքի ազատության չափանիշ դարձած հանձնաժողովները հանվում են իշխանությունների ազդեցության շրջանակներից, այլ պարզապես մեկ իշխանության փոխարինումն է... մյուսով՝ օրենսդրով: Իսկ դա ոչ մի դեպքում հարցի լուծում համարել չի կարելի:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Առաս ձյուն Գեղարքունիքի մարզում

ԳԱՎԱՌ, 25 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ապրիլի 23-ից Գեղարքունիքի մարզում տեղումները թափվում են ձյան տեսքով: Առավել ձնառատ տեղումներ դիտվեցին ապրիլի լույս 25-ի առավոտյան: Կեսօրվա դրությամբ ձյունը շարունակում էր տեղալ մարզի տարածքով մեկ: Հայհիդրոմետի Գեղարքունիքի մարզային ստորաբաժանման տվյալներով, ձյան շերտը Գավառում կազմում է 15, Վարդենիսում՝ 17, Մարտունիում մոտ 20 սմ:

Բարձրլեռնային հատվածներում ձյունը հասնում է մինչեւ 35-50 սմ-ի: Ջերմաստիճանի կտրուկ բարձրացման դեպքում սպասվում են գետերի վարարում եւ հեղեղումներ, որոնք կարող են լրջորեն սպառնալ շինություններին ու հողամասերին:

Ընդհանրապես ապրիլ ամիսն աչքի ընկավ աննախադեպ առատ տեղումներով՝ Գեղարքունիքում խաթարելով գարնանացանի բնականոն ընթացքը: Տեղացած ձյունը վնասներ է հասցրել բնակչությանը սպասարկող հաղորդակցության գծերին (էլեկտրաէներգիա, կապ): Մարզպետարանի գյուղվարչության տվյալներով, առատ ձյունն առնվազն մի քանի օրով կդանդաղեցնի գարնանացանի ընթացքը:

Ամերիկացիները չեն ցանկանում հաշվի առնել միջազգային իրավունքը

Ասում է Վլադիմիր Ստուպիշինը

Վլադիմիր Ստուպիշինը հայ ընթերցողին ներկայանալու կարիք չունի: Անկախ Հայաստանում անկախ Ռուսաստանի առաջին դեսպանը երբեք չի թաքցրել իր քաղաքական հայացքները եւ չի խուսափել ժամանակի ամենասուր հարցադրումներից անգամ: Առավել եւս հիմա չի թաքցնում, երբ արդեն անցել է թոշակի, «հանել» դիվանագիտական զսպողակը: Իսկ «Ազգի» առաջարկին մեկնաբանել Վրաստանում ամերիկյան զինվորականների հայտնվելու հետեւանքով Կովկասում առաջացող նոր զարգացումների հնարավորությունը, համաձայնեց անմիջապես:

«Ես սկզբունքորեն կարտահայտվեմ, ասում է դեսպանը: Վրաստանը, որպես անկախ երկիր բոլոր իրավունքներն ունի ցանկացած երկրի հետ հարաբերություններ կառուցելու: Սակայն, տվյալ պարագայում, համաձայնագրեր կնքելով ամերիկացիների հետ, հարկ է հաշվի առնել նաեւ հարեւանների վերաբերմունքը: Դատելով կատարվողից, պարոն Շեւարդնաձեն բոլորովին հաշվի չի առնում այս հանգամանքը: Նա երեւի կարծում է, թե ամերիկյան հեռին կարող է իրեն պաշտպանել ամենից եւ ամեն ինչից, հետեւաբար, կարելի է թքած ունենալ թե Ռուսաստանի, թե Հայաստանի կարծիքների վրա: Եվ իզուր է մեր նախագահն ասում, թե Վրաստանում ամերիկյան զինվորականների հայտնվելու փաստը սարսափելի ոչինչ չի պարունակում: Դա անլուրջ եւ անպատասխանատու հայտարարություն է, քանզի Ռուսաստանին անմիջապես սահմանակից տարածքներում ամերիկյան զինվորականության հայտնվելու անհրաժեշտությունը բոլորովին արդարացված չէ, միայն լարվածության նոր զոհեր է ստեղծում: Զինված ամերիկացու հայտնվելը Ռուսաստանի մերձակայքում, լինի Վրաստանում, Կիրգիզիայում կամ այլուր, վտանգավոր գործոն է, ամերիկացիները երբեք հաշվի չեն առել միջազգային իրավունքի նորմերը, հայտնվել են այնտեղ, ուր ցանկացել են եւ երբեք հիմնական չեն հեռացել: Վիետնամում ստացած դասը նրանց շատ երկար էր տանջում, սակայն, կարծես, մոռացվել է: Այսօր ամերիկացիները կրկին փորձում են ստանձնել միջազգային դատավորի դերը, ռմբակոծում են Աֆղանստանը, ռմբակոծեցին Հարավսլավիան, մինչ այդ՝ Իրաքը: Նրանք ոչնչացնում են միջազգային իրավունքի ինստիտուտը, եւ հատկապես սա է պատճառը, որ ես Պուտինի հայտարարությունը համարում եմ անպատասխանատու»:

Քննարկվող նյութի ենթատեքստում, անշուշտ, անհնար է շրջանցել ղարաբաղյան հակամարտության խնդիրը, ինչով Ստուպիշինը զբաղվել է իր դիվանագիտական առաքելությունն ստանձնելու օրից: Վլադիմիր Պետրովիչը չափազանց հստակ է արտահայտում իր տեսակետը: «Ռուսաստանը պարտավոր է հասկացնել թե Բաքվին, թե Անկարայի թուրքերին, թե ամերիկացիներին, որ Ղարաբաղը հայկական տարածք է, եւ որ Ռուսաստանը ճանաչում է հատկապես այդպիսին, իսկ Հայաստանը, ես ընդգծում եմ, Ղարաբաղի հետ, այս տարածաշրջանում Ռուսաստանի միակ ռազմավարական դաշնակիցն է: Եվ եթե Ռուսաստանը դավաճանի Հայաստանի շահերին, որոնք հատկապես իր շահն են, ապա, համոզված եմ, նա ընդմիշտ կկորցնի ռուսական կողմնորոշման Հայաստանը: Եվ պետք չէ վախենալ, թե մեզ կմեղադրեն կայսերապաշտության մեջ: Արտգործնախարարության չինովնիկն այս բանն ասել չի կարող, դիրքը թույլ չի տալիս, իսկ ես կարող եմ ասել առանց վախենալու»:

Շոշափվող յուրաքանչյուր հարց խոսակցությունը վերադարձնում է Անդրկովկասում ամերիկյան ներկայության խնդրին: Միանգամայն հասկանալիորեն, քանզի, Ռուսաստանի հետաքրքրությունների շրջանակն այս տարածաշրջանում ավանդական է, չափազանց ընդգրկուն, զուգե նույնիսկ ճակատագրական: Եվ հաճախ, շատ հաճախ, ռուսական դիվանագիտության անվստահ կամ անճարակ գործողություններն այս ուղղությունում հանգեցրել են ողբերգական հետեւանքների: Թերեւս հենց սա հաշվի առնելով է Ստուպիշինը բավական կոշտ ծեւակերպումներով արտահայտվում. «Ալիեւը լալիս էր Ելցինի կրծքին, վստահեցնելով, թե ադրբեջանցիները սիրահարված են Ռուսաստանին, եւ նույնն անում էր Անկարայում, պնդելով, որ Թուրքիան իրենց երկրորդ հայրենիքն է: Ռուսաստանը պետք է հասկանա, որ երկրորդ պնդումն է իրականությանը համապատասխանում, իսկ Թուրքիան ՆԱՏՕ-ի անդամ երկիր է ստանից բխող բոլոր հետեւանքներով: Հետեւաբար, շուտով ամերիկյան զինվորներ կարող են հայտնվել նաեւ Ադրբեջանում: Նույն Վաֆա Գուլուզադեն, Ալիեւի նախկին խորհրդականը, մինչեւ հիմա կոչ է անում ամերիկյան բազաներ ստեղծել Ապշերոնի թերակղզում: Իսկ ամերիկացիները, բավական է կեսբերան հրավիրես, անմիջապես կհայտնվեն: Սակայն սա սխալ քաղաքականություն է, տեղաբնակները օտար զինվորին սկսում են ատել շատ կարճ ժամանակ անց: Ոչ այն պատճառով, որ նա օտար է, այլ՝ որովհետեւ իրեն պահել չգիտե, նա իրեն պահում է որպես նվաճող: Նույնը ռուս զինվորի մասին կարելի է ասել: Ես այս երեւույթին ականատես եմ եղել բազմաթիվ երկրներում»:

Մխալքալաքի ռազմակայանի պարագան դեսպանը դիտարկում է որպես բացառություն: Այնտեղ քաղաքացիական բնակչությունը ապրուստի միջոցները հայթայթում է ռուսական զորամասերում աշխատելով: Ի դեպ, այս բացառությունների շարքն են դասվում նաեւ Աջարիայի եւ Հայաստանի տարածքում տեղակայված ռուսական զորքերը: Եզրակացությունը միանշանակ է. ամերիկյան զինվորների հայտնվելը Կովկասի նման բարդ տարածաշրջանում լավ արդյունքի չի հանգեցնի: Իսկ որ տարածաշրջանը բարդ է, խոստովանում են բոլորը:

ՌՈՒԶԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆՅԱՆ
Մոսկվա

Կարգավորումը հնարավոր է միայն փոխզիջումներով

Կրասնոդարի իրադարձությունների, չեչենական ողբերգության, ԼՂ հարցի վերաբերյալ կովկասագետ, ազգագրագետ Սերգեյ Հարությունովի պարզաբանումները

«Հայերի բնակեցումը ներկայիս Ռուսաստանի Կրասնոդարի երկրամասում սկիզբ է առնում մայրաքաղաք Անիի անկումից հետո, մոտ հազար տարի առաջ: Նրանք, այսպես անվանված, չերքեզահայերն էին: Անիի շրջանի հայությունը, փոխելով բնակության վայրը, ընդունեց ավանդույթները, սովորույթները, չերքեզերենը, բայց պահպանեց դավանանքը՝ Հայ առաքելական եկեղեցին: Հետագայում, երբ Կրասնոդարը միացվեց Ռուսաստանին, հայերը մասնակցեցին Արմավիր քաղաքի հիմնադրմանը, ժամանակի ընթացքում թողեցին չերքեզերենը եւ դարձան ռուսախոս: 19-րդ դարի 60-ական թթ., կովկասյան պատերազմի ավարտից հետո ցարական իշխանությունները ձեռնամուխ եղան Կրասնոդարը հայերով, էստոնացիներով, գերմանացիներով, չեխերով, ռուսներով, այլ ժողովուրդներով բնակեցնելուն: Փաստորեն, սկսվեց երկրամասում հոծ զանգվածներով հայերի երկրորդ վերաբնակեցումը: Կրասնոդարից արտաքսեցին ադըղներին, իսկ վերջիններիս թողած բնակավայրերում տեղավորվեցին Օսմանյան կայսրությունից՝ հիմնականում Սինոպից եւ Տրապիզոնից արտաքսված հայերը: Խորհրդային միության փլուզման ժամանակ հայերի թիվը Կրասնոդարի երկրամասում մոտ 200 հազար էր: Ապա սկսվեց Կրասնոդարում հայերի տեղափոխման երրորդ փուլը. վերջին 10-12 տարիներին երկրամասում հաստատվեցին մի քանի հարյուր հազար հայեր Աբխազիայից, Վրաստանի մյուս շրջաններից, Չեչնիայից, Հայաստանից, Ադրբեջանից, Միջին Ասիայից: Կարծում եմ, այսօր Կրասնոդարի երկրամասում բնակվում է մոտ կես միլիոն հայ», մեզ հետ զրուցելիս ասաց մոսկվաբնակ ազգագրագետ Սերգեյ Հարությունովը:

Երկու շաբաթ առաջ ռուսական ОРТ հեռուստակայանով Վլ. Պոզների «Ժամանակներ» հեղինակային ծրագրի հյուրը՝ հայազգի ճանաչված ազգագրագետ Սերգեյ Հարությունովը, տագնապ հնչեցրեց վերջին շրջանում Կրասնոդարի երկրամասում շովինիստական երեւույթների առնչությամբ: Այս օրերին պրն Հարությունովը Երեւանում է, դասախոսություններ է կարդում մայր բուհում, հիմնական թեման՝ «էթնիկ հակամարտությունները Կովկասում»: Օգտագործելով առիթը, Սերգեյ Հարությունովի հետ զրուցեցինք Կրասնոդարի հայության, Կովկասի էթնիկ հակամարտությունների, չեչենական ճգնաժամի, ղարաբաղյան հակամարտության, այլ թեմաների մասին: Մեր հայրենակիցը խոսում է մոտ մեկ տասնյակ լեզուներով, գիտե, թե Կովկասի որ բնակավայրում ինչ ժողովուրդ է ապրում, ոտքի տակ է տվել Կովկասը:

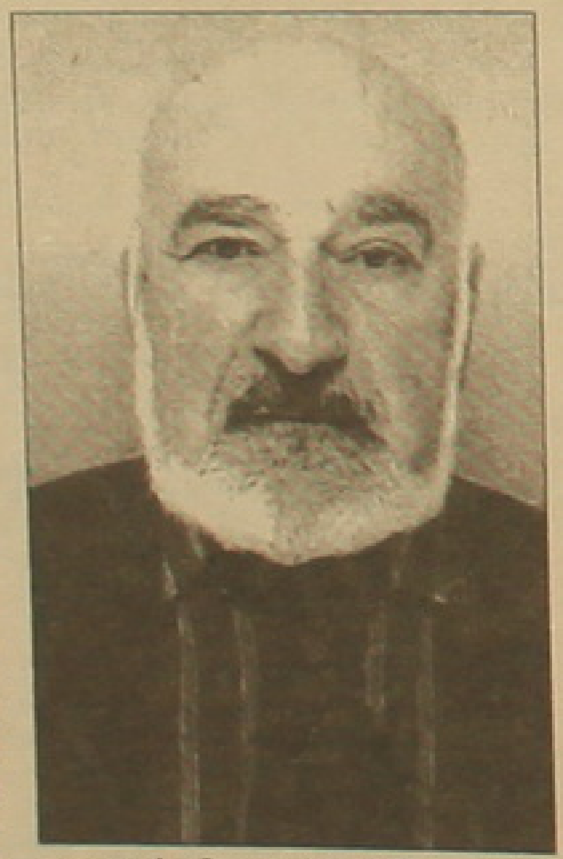

Ի՞նչ է ուզում Կուբանի նահանգապետ, կոմունիստ Տկաչովը հայերից, երկրամասի մյուս ոչ սլավոնական ժողովուրդներից: «Նա ցանկանում է պարզ մի բան: Նա ցանկանում է ընտրություններում ցեցտակի հաղթանակ տանել, այդ պատճառով կարիք ունի նման շովինիստական ցեցտադրման: Չեմ կարծում, թե բանը կհասնի զանգվածային բռնարարքների, որովհետեւ, առաջին՝ դրանց համար մեծ գումարներ են անհրաժեշտ, երկրորդ՝ առաջ կբերեն լուրջ անհարմարություններ Կրեմլի համար, միջազգային հանրության կտրական դժգոհությունը, քննադատություններ», ասում է կովկասագետ-ազգագրագետը: Իսկ վտանգ չկա՞, որ կրասնոդարյան շովինիզմը շղթայական ազդեցություն գործի Ռուսաստանի այլ շրջաններում, որտեղ բնակվում են ոչ սլավոնական ժողովուրդներ: «Վտանգ կա հավանաբար: Ամենուր, որտեղ տապալվում են ընտրությունները, կլինեն թեկնածուներ, ովքեր հանդես կգան շովինիստական կարգախոսներով: Կասեմ, եթե այս սրիկա հայերը չլինեին, կյանքն այլ կլիներ, մինչեւ նրանցից չազատվենք, ոչինչ չի ստացվի: Ռուսները լավ չեն ապրում, շատ են դժվարությունները, եւ շատ հեշտ է այդ դժվարությունները պայմանավորել հայերով, այլ ժողովուրդներով», ասում է պրն Հարությունովը:

Իսկ Արեւմո՞ւտքը: Արդյոք Կրասնոդարի դեպքերն ուղղակի չե՞ն բխում արեւմտյան շահերից՝ խժդժություններ նկատել Կովկասում, թուլացնել, փլուզել ռուսական նոր կայսրությունը: «Չեմ հավատում, թե Արեւմուտքը շահագրգռված է Ռուսաստանի փլուզմամբ: Արեւմուտքը, անշուշտ, Ռուսաստանի նկատմամբ տանում է անհեթեթ, վիրավորական, չմտածված, բայց ոչ թշնամական քաղաքականություն: Արեւմուտքում գիտակցում են, որ եթե Ռուսաստանը փլուզվի, ապա թեկորները, փոքրին հասնելու են, հարվածելու են Արեւմուտքին: Արեւմուտքը չի ցանկանում ոչ Իսրայելի եւ ոչ էլ Պաղեստինի կործանում, Արեւմուտքը ցանկանում է վերացնել Սադդամ Հուսեյնին, բայց՝ ոչ Իրաքը: Այս առումով Արեւմուտքը Ռուսաստանի կործանման դավադրողը չէ», համոզված է պրն Հարությունովը:

Մոսկվան պնդում է, թե Չեչնիայում իրականացնում է հակաահաբեկչական գործողություններ, եւ ուր որ է դրանք կավարտվեն: Արեւմուտքում կարծում են, թե ռուսները Չեչնիայում կոպտորեն ոտնահարում են մարդու իրավունքները, իսկ չեչենները ողջ աշխարհով մեկ տարածում են, թե իրենց հանդեպ իրականացվում է ցեղասպանություն: «Իրականում, Չեչնիայում կան երեք ուժեր, որոնք պայքարում են Մոսկվայի դեմ: Առաջին. Բասաեւը, Խաթաբը եւ մյուս ահաբեկիչները, որոնք դարձել են խորհրդանիշներ, ինչպես բեն Լադենը: Երկրորդ. Մասխադովը եւ իր մարդիկ: Սրանք խելագարներ չեն, նրանց համար կարեւոր չէ, որ Չեչնիայում հաստատվեն շարիաթի օրենքներ: Նրանց ուզածը կիսանկախ Չեչնիան է, ինչպես օրինակ, Պուերտո Ռիկոն՝ ԱՄՆ, Ալանդները՝ Ֆինլանդիայի կազմում: Երրորդ ուժը երիտասարդ չեչեններն են, որոնք, բացի ավտոմատից, այլ գործիք չեն բռնել: Ամենադժվարը հենց այս ուժերի դեմ պայքարն է: Այս տղաներին չի՛ կարելի վերացնել, որովհետեւ երիտասարդ են, բացի այդ՝ բազմաթիվ են կազմում: Այո՛, Բասաեւին, Խաթաբին, մյուս ահաբեկիչներին անհրաժեշտ է վերացնել, Մասխադովին՝ ո՛չ, նրա հետ պետք է բանակցել, նա պետք է Կրեմլին», ասում է Հարությունովը:

Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորումը, ըստ պրոֆեսոր Հարությունովի, հնարավոր է, եթե կողմերը գնան փոխզիջումների: Անհեռանկարային են Երեւանի՝ ԼՂ-ի անկախության կամ Հայաստանին վերամիավորելու պահանջները, նույնքան անհեռանկարային են Բաքվի՝ Ղարաբաղին ինքնավարություն տալու խոստումները: «Ափսեի մեջ բլիթ է: Ես ասում եմ՝ բլիթը ես եմ ուզում ուտել, իսկ ափսեն՝ քեզ: Դու ասում ես. «Բլիթն՝ ինձ, ափսեն՝ քեզ»: Հակամարտության կողմերը պատրաստ չեն փոխզիջումների: Կողմերից յուրաքանչյուրը պնդում է, որ ինքը հարյուր տոկոսով ճիշտ է, հակառակորդը՝ հարյուր տոկոսով սխալ, հետեւապես, ես պետք է ստանամ ամեն ինչ, իսկ դու՝ ոչինչ, քանի որ ես ճիշտ եմ, եւ հակառակը», շարադրում է Սերգեյ Հարությունովը եւ նշում ԼՂ կարգավորման տարբերակ՝ սահմանափակ անկախություն:

Հայերի եւ ադրբեջանցիների անցյալը, հարաբերությունները ԽՍՀՄ տարիներին, դրանից առաջ, արդյոք լավատեսություն ներշնչո՞ւմ են, թե երկու ժողովուրդները կարող են բարի դրացիներ լինել: «Գիտե՞ս ֆրանսգերմանական հարաբերությունների անցյալը: Դարերով կռվել են իրար դեմ, այսօր ապրում են կողք-կողքի, բարեկամաբար: Եթե ֆրանսիացիներն ու գերմանացիները կարող են, ինչո՞ւ հայերն ու ադրբեջանցիները չեն կարող», ասում է Սեգեյ Հարությունովը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԱՇԳԱԲԱԴ

Թուրքմենբաշի. «Կասպիցից արյան հոտ է գալիս»

Կասպիցի ավազանի պետությունների՝ Ռուսաստանի, Իրանի, Ղազախստանի, Թուրքմենստանի եւ Ադրբեջանի առաջնորդների ապրիլի 23-24-ն Աշգաբադում կայացած գագաթաժողովը՝ նվիրված Կասպիցի իրավական կարգավիճակի կարգավորմանը, կարելի է համարել ձախողված: Թուրքմենստանի եւ Ադրբեջանի, Իրանի եւ Ադրբեջանի, Ռուսաստանի եւ Իրանի սկզբունքային տարաձայնությունները Կասպիցի իրավական կարգավիճակի վերջնական հարցում լավատեսության առիթ չեն տալիս, սակայն երկու հանգամանք՝ նախագահների մակարդակով առաջին նման հանդիպումը եւ Իրանի ղեկավար Մ. Խաթամիի մասնակցությունն Աշգաբադի գագաթաժողովին, որակվում են առաջընթաց:

Կասպիցի ավազանի պետությունների նախագահները չստորագրեցին նախապատրաստված աշգաբադյան հռչակագիրը: «Հինգ երկրների նախագահներից եւ ոչ մեկը չկարողացավ պատասխանատվություն վերցնել եւ գագաթաժողովի արդյունքում ստորագրել հռչակագիրը: Բոլորն զգացին, որ անձամբ պատրաստ չեն, եւ եթե որեւէ բան այստեղ որոշեն, ապա վերադառնալով տուն, դժվար կլինի բացատրություն տալ», ասել է Թուրքմենստանի նախագահ Ս. Նիյազովը:

Գագաթաժողովի մասնակիցները որոշել են Կասպիցի իրավական կարգավիճակի բանակցություններում չդիմել ուժի եւ սպառնալիքի: Այդուհանդերձ, աշխատանքների ընթացքում հնչել են որոշ կոշտ հայտարարություններ: Օրինակ, Թուրքմենբաշին ասել է. «Կասպիցից արյան հոտ է գալիս», ավելացնելով, թե Ադրբեջանը Կասպիցում շահագործում է հանքավայրեր, որոնք ավելի մոտ են թուրքմենական ափին: Աշգաբադի եւ Բաքվի միջեւ վիճելի համարվող երեք հանքավայրերից «Քյափազը» (թուրքմենները կոչում են «Սերդար») 80 կմ մոտ է թուրքմենական ափին, «Ազերին» («Խազար») լիովին գտնվում է Կասպիցի թուրքմենական հատվածում, իսկ «Չիրագը» («Օսման») վիճելի է, պնդում է Թուրքմենստանը եւ Բաքվին մեկ սպառնում է պատերազմով, մեկ դասարան տալով: Վերադառնալով Բաքու, Հ. Ալիեւը մեկնաբանություն չի տվել Թուրքմենբաշու սպառնալիքներին, միայն նշելով, որ Նիյազովը քարտեզ է գծում, մյուսներին առաջարկում աջակցել իր համար ցանկալի կարգավիճակին: Ինչ վերաբերում է մյուս՝ «Կասպիցից արյան հոտ է գալիս» սպառնալիքին, Ալիեւը լրագրողներին խնդրել է այդ մասին ընդհանրապես չհարցնել:

Կասպիցի կարգավիճակի ռուսական տարբերակը՝ ջրերը թողնել ընդհանուր օգտագործման, հատակը (հանքավայրերը) բաժանել հինգ հատվածների, հավանության չեն արժանացնում Իրանը եւ Թուրքմենստանը: Թեհրանն առաջարկում է երկու տարբերակ, առաջին՝ ջրերը եւ հատակը բաժանել հինգ հավասար մասի, ինչին դեմ են մյուս պետությունները, բացառությամբ Թուրքմենստանի, երկրորդ՝ Կասպիցը կիսել երկու հավասար մասի, մի մասը՝ Իրանին, մյուս մասը՝ մյուս չորս պետություններին: Այս ֆանտաստիկ առաջարկին դեմ են բոլոր չորս նախկին խորհրդային հանրապետությունները:

Կասպիցի ավազանի հինգ պետությունները միակարծիք են մեկ հարցում՝ քանի դեռ չի որոշվել լճի իրավական կարգավիճակը, էներգակիրները միջազգային շուկաներ տեղափոխելու խնդիրն իրատեսական չէ: Օրինակ, անցյալ ամառ քիչ էր մնում Իրանն ու Ադրբեջանը զինված հակամարտության մեջ մտնեին, երբ «Բրիթիշ փեթրոլիումը» փորձեց սկսել «Արազ»-«Ալով»-«Շարղ» հանքավայրերի շահագործումը: Թեհրանը պնդում է, որ դրանք գտնվում են իրանական հատվածում: Կամ՝ չորս տարի առաջ Մոսկվան Բաքվի հետ որոշեց շահագործել «Սերդար» հանքավայրը, ինչի պատճառով ռուս-թուրքմենական հարաբերությունները լարվեցին: Աշգաբադի կտրուկ արձագանքից հետո Մոսկվան չեղյալ համարեց որոշումը:

ԱՄՆ-ը, որը Կասպիցը համարում է իր կենսական շահերի գոտի, չի ցանկանում ճնշումներ բանեցնել Թուրքմենստանի վրա, քանի որ Թուրքմենբաշու ցանկությունից է նաեւ կախված կասպյան խողովակաշարերի կառուցումը, ինչի ջատագովն է Վաշինգտոնը:

Կասպիցի ավազանի պետությունների նախագահների մակարդակով առաջին գագաթաժողովը, թեեւ առաջընթացի բացակայության պայմաններում, կայացավ: Պուտինը, Խաթամին, Նազարբաեւը, Նիյազովը եւ Ալիեւը համաձայնեցին նման մակարդակով հանդիպումները շարունակել: Թուրքմենբաշին առաջարկեց հաջորդ հանդիպումն անցկացնել 2003 թ. ապրիլին: Խաթամին առաջարկեց գագաթաժողովն անցկացնել Թեհրանում:

Թ. Հ.

Հակամարտության հետեւանքները ծանր են իսրայելցիների համար

Թեեւ իսրայելցիների մեծ մասը հավանություն էր տվել Այսրհորդանանում վերջին շաբաթներին իսրայելական բանակի ծավալած հարձակումներին, այսօր նրանք գիտակցում են, թե որքան ծանր են լինելու պաղեստինա-իսրայելական զինված հակամարտության հետեւանքները հենց Իսրայելի բնակչության համար: Արդեն 19 ամիս երկիրն ապրում է պաղեստինցիների ապստամբության՝ ինթիֆադայի պայմաններում: Իսրայելի պետբյուջեի պակասորդը հասել է 2,3 մլրդ դոլարի:

Ստեղծված արտակարգ պայմաններում Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնը երեքշաբթի երեկոյան հայտարարեց, որ կառավարությունը մտադիր է ձեռնարկել սահմանափակիչ խիստ միջոցներ: Վերջիններս, սակայն, հերթական վտանգն են ստեղծում կառավարական կոալիցիայի կայունության համար: «Լիբերասիոն» թերթի տվյալներով, նախատեսվող խիստ միջոցառումների թվում են աշխատավարձերի ընդհանուր սառեցումը, ընտանեկան նպաստների նվազեցումը, նախարարությունների բյուջեների 2 տոկոս կրճատումը, նոր տուրքերի սահմանումը, ԱԱՀ-ի 1 տոկոս բարձրացումը, բենզինի ու ծխախոտի թանկացումը եւ այլն: Այս ամենի հետեւանքով չորեքշաբթի օրն արդեն իսրայելական շեքելը դոլարի նկատմամբ արժեզրկվեց 1,25 տոկոսով:

Իսրայելցիներից ոմանք առանց այդ էլ պետական գանձարանին են հանձնում իրենց եկամուտների մոտ 60 տոկոսը: Այնպես որ, նոր խստությունները լոկ զայրույթի պոռթկում են առաջացրել մամուլում, արհմիություններում եւ քաղաքական որոշ կուսակցություններում: «Հիստադրութ» արհմիութենական կենտրոնը նույնիսկ սպառնացել է ընդհանուր գործադուլ կազմակերպել առաջիկա երկու շաբաթներին: «Ֆինանսների նախարարն այժմ վճարում է վերջերս Քնեսեթին իր ներկայացրած ցնորական եւ խաբեական բյուջեի գինը», արձանագրեց «Եդիոթ Ահարոնոթ» ազդեցիկ օրաթերթը: Նախարար Սիլվան Շալոմը ստիպված հանդիպում ունեցավ գլխավոր քաղաքական կուսակցությունների ղեկավարների հետ, համոզվելով, որ նրանց մեծ մասը դեմ է նախատեսվող խստություններին:

Խլրտումներ են սկսվել նույնիսկ ոստիկանության շարքերում, որն առանց այդ էլ հոգնած ու սարսափահար է վերջին շաբաթների ահաբեկչությունների հետեւանքով: Ներքին անվտանգության նախարար Ուզի Լանդաուն անցյալ օրը հայտարարեց, որ ոստիկանությանը հավելյալ միջոցների հատկացումը մերժելով՝ կառավարությունը վտանգի է ենթարկում ոստիկանների կյանքը: Քնեսեթին ներկայացնելուց առաջ կառավարությունը կիրակի օրը քննարկելու է առաջարկվող խստությունների ծրագիրը:

Պ. Ք.

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Թբիլիսին հերքում է Թուրքիա-Վրաստան-Ադրբեջան եռակողմ ռազմական դաշինք ձեւավորելու լուրերը

Ապրիլի 29-ին Տրապիզոնում տեղի կունենա Թուրքիայի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների հանդիպումը: Սեզերի, Շեւարդնաձեի եւ Ալիեւի ներկայությամբ երեք պետությունների ներքին գործերի նախարարները կստորագրեն անվտանգության ոլորտում համագործակցության փաստաթուղթ: Վրաստանի նախագահի խորհրդական Շալվա Փիչխաձեն «Վրեմյա նովոստեյ» թերթին տված հարցազրույցում հերքել է Թուրքիա-Վրաստան-Ադրբեջան եռակողմ ռազմական դաշինք ձեւավորելու լուրերը, նկատելով, որ Վրաստանը եւ Թուրքիան, Ադրբեջանը եւ Թուրքիան արդեն իսկ ակտիվորեն համագործակցում են ռազմական ոլորտում: Փիչխաձեի խոսքերով՝ Թուրքիա-Վրաստան-Ադրբեջան համագործակցությունն ուղղված չէ երրորդ երկրների դեմ, ավելին, բաց է այն պետությունների համար, ովքեր մասնակից են Կասպիցի էներգակիրների տարանցման ծրագրերին «Մետաքսի մեծ ճանապարհի» շրջանակներում:

Թուրքական «Սաբահը» հիշեցնում է, որ հարավկովկասյան երկու հանրապետությունները՝ Վրաստանը եւ Ադրբեջանը գտնվում են Ռուսաստանի եւ Իրանի «աշխարհաքաղաքական ծուղակում», ապա հետեւություն անում. «Տարածաշրջանում Թուրքիան մարմնավորում է ՆԱՏՕ-ի եւ իր գլխավոր ռազմավարական դաշնակից ԱՄՆ-ի հզորությունը»:

«Թբիլիսին դիմում է ուղղակի խաբեության»

Ըստ ՌԴ պաշտպանության փոխնախարարի

ՌԴ պաշտպանության փոխնախարար Ա. Կոսովանը «Ինտերֆաքսին» ասել է, որ ռուս-վրացական ռազմական բանակցություններում Թբիլիսին դեռեւս է չի արտահայտել փոխզիջման պատրաստակամություն: «Բաթումից եւ Ախալքալաքից ռուսական ռազմակայանների դուրսբերման հարցում Մոսկվան պահանջում էր 25 տարի ժամանակ, ապա՝ 15, այժմ՝ 10 տարի, բայց վրացական կողմը շարունակում է պնդել երեք տարի», նշել է Կոսովանը:

Մինչ ռազմակայանների դուրսբերման հարցում ռուս-վրացական բանակցությունները շարունակվում են, Աջարիայի առաջնորդ Ասլան Աբաշիձեն հայտարարում է, թե թույլ չի տա Բաթումից 12-րդ ռազմակայանի դուրսբերումը: «Ինձ հայտնի են Աբաշիձեի դիրքորոշումը եւ ռուսական զորքերի հանդեպ նրա դրական վերաբերմունքը: Դա մեզ ուրախացնում է: Եթե լինի ՌԴ նախագահի որոշումը ռազմակայանը Աջարիայից դուրս բերելու մասին, ապա կիրականացվի այն ժամկետում, որը կստորագրվի փաստաթղթերում: Բայց դա երկար տարիների խնդիր է: Քանի դեռ մենք ենթակառուցվածք չունենք, Վրաստանից ոչ մի զինվոր դուրս չենք բերի», «Նեզավիսիմայա գազետային» տված հարցազրույցում ասում է Կոսովանը:

ՌԴ պաշտպանության փոխնախարարը՝ «մտահոգվ՞ում է Վրաստանում ամերիկյան ներկայությունը» հարցին պատասխանում է. «Անշուշտ, մտահոգում է: Մեկ անգամ չէ, որ վրացական կողմին առաջարկել ենք համատեղ պայքարել Պանկիսի կիրճի գրոհայինների դեմ, բայց նրանք նախընտրեցին օգտվել ԱՄՆ-ի օգնությունից: Ո՞ւմ է սա դուր գալիս»: Կոսովանը, անդրադառնալով Կոդորի կիրճի իրավիճակին, ասել է, որ վրացական զորքերը դուրս չեն եկել կիրճից, «Թբիլիսին դիմում է ուղղակի խաբեության»: Աբխազական կողմը եւս պնդում է, որ Թբիլիսին չի կատարում պայմանավորվածությունը, զորքերը դուրս չի բերում կիրճից:

Երեկ Սուխում է մեկնել Վրաստանի պատվիրակությունը՝ Աբխազիայի իշխանությունների հետ տեղում քննարկելու ստեղծված իրավիճակը: Պատվիրակության կազմում են պետնախարար (վարչապետ) Ա. Ջորբենաձեն, արտգործնախարար Ի. Մենաղարիշվիլին եւ հատուկ հանձնարարություններով դեսպան Մ. Կակաբաձեն, հաղորդում է «Նովոստի» գործակալությունը:

«Աբխազիայում իրադրությունը լիցքաթափվել է, բայց մենք չենք կարող ասել, թե ամեն ինչ կարգին է: Պատերազմ չեն ցանկանում ոչ վրացիները, ոչ էլ աբխազները. նրանց համար այդ պատերազմը կլինի մահաբեր», նախօրեին հայտարարել է Էդուարդ Շեւարդնաձեն:

Եվրախորհրդարանում լը Պենին ընդունեցին սուլոցներով

Ֆրանսիայում նախագահական ընտրությունների առաջին փուլից հետո նախագահ Ժակ Շիրակը հրաժարվեց հեռուստաբանավեճ ծավալել ծայրահեղ աջերի թեկնածու Ժան Մարի լը Պենի հետ: Ուստի Ազգային ճակատի ֆաշիստամետ առաջնորդը փորձեց լսարան դարձնել եվրախորհրդարանը, որի պատգամավորներից է ինքը վերջին տարիներին: Բայց Բրյուսելում ապրիլի 24-ի երեկոյան լը Պենին եւ նրա թիմին սպասում էին բյուրավոր ցուցարարներ: Հյուրերն ստիպված եխ մտան ստորգետնյա գարաժով, որպեսզի չհանդիպեն նրանց:

Խորհրդարանում Ֆրանսիայի նախագահության թեկնածուի ելույթը տեւեց հազիվ երկու րոպե, ըստ որում նրան թողեցին խոսել մեկ րոպե, իսկ մնացյալը սուլոցներն էին ու ոտքերի դոփյունները: 262 պատգամավորների մեծ մասը հենց սկզբից դուրս եկավ դահլիճից: Մյուսները բռնել էին «ո՛չ» բառով պաստառներ եւ բացականչություններով ու սուլոցներով էին ուղեկցում լը Պենի ելույթը: Վերջինս միայն հասցրեց քննադատել եվրամիության եւ Ֆրանսիայի «թույլ» քաղաքականությունը Մերձավոր Արեւելքում: Նստելուց հետո էլ բղավոցներն ու սուլոցները հանգիստ չէին տալիս լը Պենին, որը շուտով հեռացավ դահլիճից:

Ձախողում կրեց նաեւ Բրյուսելում լը Պենի նախատեսած մամլո ասուլիսը, քանի որ մամլո կենտրոնի դահլիճում հավաքվել էին ոչ այնքան լրագրողներ, որքան հակաֆաշիստական շարժումների ակտիվիստներ՝ «Նացիզմը չի անցնի» պաստառներով: Երբ լը Պենի մամլո քարտուղար Ժան Կլոդ Մարտինեսը հայտարարեց, թե դա «շիրակամետ հանրահավաք է», անմիջապես նրա երեսին նետեցին տորթի խոշոր կտոր: Նույն բախտին արժանացավ նաեւ բելգիացի աջ ծայրահեղական Կարել Դիլենը: Իսկ դրսում՝ եվրախորհրդարանի շենքի մոտ եւ Լյուքսեմբուրգյան կայարանում շարունակվում էին բողոքի զանգվածային ցույցերը: Բղավոցների եւ հակաֆաշիստական պաստառների ուղեկցությամբ հենց այդ կայարանից Փարիզ վերադարձավ լը Պենը: Ֆրանսիայի քաղաքներում եւս նրան սպասում էին բողոքի ցույցեր:

Պ. Ք.

Կյանք, ճշմարտություն, հետագիծ

Կարպիս Սուրենյան. «Ճիշտը կյանքն է»

«...Մոռացա, որ աշխարհը կործանվելու է, ու երկար մնացի այդ ցանկապատին կպած: Նայում, նայում էի հորթուկին, իսկ նա շարունակում էր իր խոտն ուտել, իր ծաղիկը: Ես գիտեի, որ նա էլ երեխա է ինձ նման եւ այնպիսի զգացում եղավ, որ կարծես նույնն ենք աշխարհում: Ու խոսեցի: Չգիտեմ՝ ինչ ասացի, բայց ասածս այն էր, որ սիրում եմ իրեն: Հորթուկը ինձ նայեց կրկին, դունչը երկարեց ու բառաչեց: Ու հանկարծ հիշեցի, որ աշխարհը վառվելու է, ու ես փախչեցի ցանկապատից: Ուրեմն հորթուկն էլ վառվելու է աշխարհի հետ»:

Սա մանկության դրվագն է՝ խորը ենթատեքստով, որ առավել է հստակեցնում շարունակվող կյանքի հետագիծը. աշխարհի ու մարդկության հանդեպ նախասկզբնորեն դրված սերը՝ մտահոգության եւ ափսոսանքի սաղմերով, որոնց վրա հետագայում ձեւավորվելու էին Կարպիս Սուրենյան գրողի աշխարհայացքը, իմաստասիրական ըմբռնումները, երեւույթները տեսնելու եւ քննելու ներքնատեսությունը եւ, ինչու չէ, նաեւ կենսակերպը:

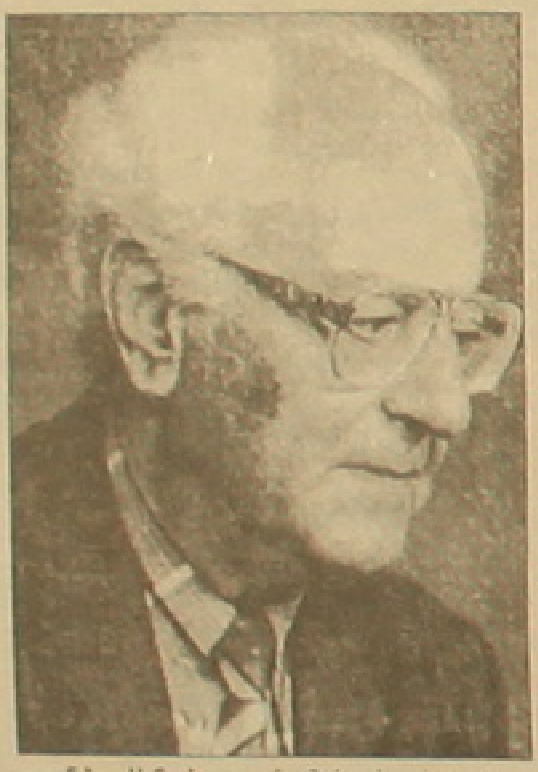

Կարպիս Սուրենյանի «Ճիշտը կյանքն է» վերջերս հրատարակված պատմվածքների, նովելների ու էսսեների ժողովածուն («Ամրոց գրուպ» հրատ.) գրողի կյանքի հետագիծն է՝ բարդ ելեւէջումներով, տարափոխիկ եւ դժվարին իրավիճակներով մի ճանապարհ, որ սկսվում է մանկության ոսկեծուփի մեջ մխրճված Ակրոպոլիսից, Պարթենոնի հպարտությունից, ծովի «լայն-լայն կապույտից»: Իր մանկության արեւահայաց փողոցը աստիճանաբար տարածվում է, բացում լայն հուն՝ ճակատագրի անխուսափելի ակոսներով:

Առաջին պատկերը մանկության հրճվանքի տարածքն է, ուրախության առաջին գիտակցված ըմբռնումը, շոշափելի հավատը, որ աշխարհը չի կործանվելու՝ մանկության արցունքները հոր, մոր, եղբոր, «հորթուկի ու կանաչ խոտի համար», «գիշերային ուրախություն կոչվող ծաղիկների», աշխարհի հանդեպ նրա սիրո ենթադրյալ կորստի համար («Ուրախություն»): Այս սերը ընթերցողին է փոխանցվում պատմվածքից պատմվածք անընդհատաբար երանգափոխվելով, սակայն խորքում մշտապես ներհուն ու մտածող:

Հեղինակի կյանքի ուղին՝ օտարության մեջ ծնված, 1946-ին հայրենադարձված հայ մարդու ապրումներով ու խոհերով, կրած դժվարություններով, ներկայացված է պատկերաշարային ամբողջականությամբ: Պատումները կառուցված են անցյալի հենքի վրա, հուշ-պատկերի միջոցով: Իր հայացքը կյանքին, ձեւավորվել է իբրեւ հետեւանք սեփական կենսափորձի՝ ճշմարիտ վերապրումներով եւ խոր ընդհանրացումներով: Ընթերցելիս այն տպավորությունն ունես, թե անցյալը համընթաց է ներկային եւ ընդհանրապես ժամանակային տարանջատումներ չկան: Ժամանակների փոփոխությունները (անցյալ-ներկա եւ ուրվագծվող ապագա) իբրեւ գործելակերպի հետեւանք, ժամանակի պայմանականության զգացողություն են առաջացնում: Ներկան անցյալ է կամ դրա հետեւանք, եւ յուրաքանչյուրն ըստ այդմ ժամանակային (իմա՝ իրավիճակային) իր գոտում է: Եվ ամեն ինչ ճիշտ է (ասել է, թե պատահական չէ) եւ սա՝ այդ ճիշտը, հենց ինքը կյանքն է՝ անհատականության հետագծի դրոշմով:

Աշխարհի համար դողացող մանկությունը, ճաքած երկրագնդի համար առաջին հիասթափությունը դատարկության զգացումի սկիզբն են: Երազների երկրագունդը (վաղուց փափագում էր ունենալ երեխան, այն ձեռքից ընկնելով՝ ջարդվում է) երեւակայական շքեղություն էր ընդամենը, կապույտ ծովերից եւ դեղնականաչ աշխարհամասերից կազմված խաղալիքը (եւ նաեւ իրականը) դատարկություն է, պատրանք: «Դա մի ամբողջ կենդանի աշխարհ էր իմ երեւակայության մեջ, եւ ահա մի փլված, անպետքացած առարկա էր թվում աչքիս: Մի քանի ակնթարթ միայն տեւեց շշմած հիասթափությունս, իսկ խոր ափսոսանքն ու ցավը զգացի մեկեն, երբ լսեցի հորս ձայնը.

- Մեկ տեղդ ցավցուցի՞ր, տղաս, ի՞նչ եղավ:
- Երկրագո՛ւնդը, հայրիկ.

Ու նոր միայն լացս եկավ, բայց զսպեցի:

- Երկրագունդը ի՞նչ,- ասաց հայրս:
- Կոտրվեցավ:
- Հոգիդ ողջ ըլլա, տղաս: («Երկրագունդ»)

Այստեղ շարունակվում են զգացողությունները՝ զարնվելով կյանքի դռներին, իսկ ամենաանհասկանալին խորհրդային դռներն էին, որ ծովի կապույտ հորիզոններից հետո մղձավանջային են դարձնում օրերի հետագա ընթացքը եւ ավելի ու ավելի նմանեցնում կյանքը Մինոտավրոսի քարանձավին: Երբ որքան էլ փորձես քարանձավի խորդուբորդ պատերն ու խոռոչները լուսավորել, միեւնույն է հանդիպում ես մթության անդունդին: Այդ անդունդի հանդեպ կանգնեցին հազարավորները՝ Հունաստանից, Լիբանանից, Սիրիայից, Պարսկաստանից, Եգիպտոսից, Ռումինիայից, Ֆրանսիայից Հայաստան վերադարձող հայերը՝ «թողած տուն-տեղ, գործ, շեկված ու շեկվելիք ապագա»՝ երազներով ու հույսերով: Երազներ, որ առաջին իսկ կանգառում հյուծվեցին: Այստեղ, այս հանգրվանում քրքրում էին ամեն ինչ՝ ճամպրուկներից մինչեւ մարդու հոգին: Դա արվում էր սառնասրտորեն, «շաղափող աչքերով», «անտարբեր թշնամանքով»՝ լճացած անձրեւաջրի մեջ շպրտելով ու կոխկրտելով մարդկային սիրտը՝ զգացմունքները...

Սա առաջին հանդիպումն էր հայրենիքի ճանապարհին, խորհրդային դռների առաջին թակոցների թույլ արձագանքները, որ դեռ պիտի ահագնանային: Հեռացող նավի փոխարեն մահաբեր դատարկություն էր, եւ որքան հեռանում էր նավը, այնքան սեղմվում էր կյանքի օղակը: Սով, բռնատիրություն, տոտալիտարիզմ, թշվառություն, որին հանձնված միլիոնավորները խուճապահար ու շփոթված էին: Քարանձավի բնակիչները կորցրել էին իրենց դեմքերը: Իսկ ավելի սարսափելին Սիբիրի սառնամանիքներում հայտնված ներգաղթած հայերի խարխլված ճակատագիրն էր: Մարդկանց հոգիները թորշոմում էին. վախի ու մշտատեւ կասկածի ճիրաններում: Երբեմն-երբեմն մոռացման ներքին պահանջի միջոց էին դառնում «մի խոշոր աղյուս սեւ հացը, մի խոշոր կտոր պանիրը»:

Կյանքի աբսուրդը գնալով մեծանում է՝ դառնալով անհասկանալի, տարօրինակորեն անըմբռնելի խորհրդային առաջնորդների անորսալի ծիվաղություններով: Սովետական մարդու թշվառ անդեմությունը խտացված է հայրենիք ներգաղթողներին վերադաստիարակող Պարտկոմի կերպարում («Աբսուրդը»): Թծված, լպրծուն կաղապար՝ կարծր «գաղափարախոսությամբ» օսլայված, շինծու կեցվածքով, որը ստեղծում է սովետական շրջանին բնորոշ կլիմա: Սա մեկն է, որ ամեն ինչ ունի, բացի սեփական մտքից ու հոգուց: Սա՝ այս պարտկոմը, սովետական իրականության կրողն է, նրա հավատավորն ու զոհը: Այս «հակաիրականության» մեջ կեղծիքը ամենամեծ նվաճումն է, «մարդկային բոլոր ծանոթ պատմական իրականություններից դուրս» այս երկիրը միայն մեկ աստղ ունի որպես տիեզերք»: Այս պարտկոմի, սովետական գաղափարախոսության գույնը կարմիրն էր, որ առատորեն հոսեց կյանքի ցցված պաստառներին... Իսկ երկաթե վարագույրից անդին ոսկեզօծ արեւ կար, եւ երկնքում բազմագույն աստղեր...

Ժողովածուի մի շարք պատմվածքներում ազգային եւ համամարդկային բազում հարցերի շուրջ լուրջ խորհրդածությունները ու ընդհանրացումները ավելի են հստակեցնում գրողի քաղաքացիական դիրքորոշումները, աշխարհայացքը: Ժողովածուի «Մի խղճա ինձ քեզ» գործը առանձնանում է այս առումով: Յալթայում անծանոթուհու հետ ունեցած զրույցը դառնում է հայ մտավորականի խոհերը, մտայնությունները, դիտարկում-ընդհանրացումները կատարելու լավագույն առիթ՝ մեր ժողովրդի պատմական ընթացքի, համամարդկային մշակութային գանձարանում հայ մշակույթի ունեցած դերի, ցեղասպանության, քրիստոնեությունը պետական կրոն ընդունելու նշանակության եւ հետեւանքների, հավատքի, կեցության, գոյաբանության եւ աշխարհի մասին ընդհանրապես:

Ուշագրավ է ժողովածուն եզրափակող «Գրողի խոսք Հայոց ցեղասպանության մասին» հրապարակախոսությունը (առաջին անգամ լույս է տեսել «Ազգում»): «Ողբերգական զավեշտ. այսինքն աբսուրդ, որովհետեւ բոլորը գիտեն ճշմարտությունը, բայց վերին իշխանություններում, այն էլ հզոր տերությունները մանավանդ, «ճանաչել-չճանաչելու» խաղն են խաղում, այսպես կամ այնպես, կիսատ-պռատ բարբառով կամ էլ մունջ ձեւանալով»:

Սուրենյանին բնորոշ խոհափիլիսոփայական մոտեցումները կյանքին, նրա մշտապես որոնող հայացքը կեցության եւ ճանաչողության հարցերին որքան քննող, դիտարկող ու վերլուծող են, նույնքան էլ՝ ներհայեցողական եւ տխուր, բայց ամեն դեպքում լի կենսասիրությամբ՝ կյանքը հաստատող սիրո օրհներգումներով. «Իսկ... իսկ մի՞թե կարելի չէ հենց կյանքը սիրել պարզապես, համայնորեն սիրել, ու պետք չի լինի ո՛չ մարդասիրություն, ո՛չ մարդատյացություն: Ընդունել կյանքն արեւի տակ ու ապրելով ապրել: Ապրել այս կյանքը, որ այնքան կարճ է ու այնքան երկար: Ապրել այս աշխարհում, որ այնքան բարդ է ու այնքան պարզ: Ապրել՝ առանց տարակուսելի եւ անօգուտ սոփեստություններով տրոհելու, խզմզելու, խճճելու այնքան բազմազան երեւույթների գոյութենական միասնությունը, իբր թե բուն ճշմարտությունները գտնելու պատրանքին հանձնված: Այն ճշմարտությունը, որի անմիջական եւ ամբողջական ընկալումն արդեն ունենք մեր բնության մեջ ի հառաջագունե, a priori, նախնականորեն, բնազդորեն, իմացության խորքային խորհուրդով: Ունենք որպես ներդաշնակ ամբողջության զգացողություն, որ լուսավոր ապրումներով է լցնում մեր առաջին մանկությունը, երբ մեզ դեռ միաձույլ ենք զգում բնության հետ, աշխարհի հետ, քայլ առ քայլ ճանաչելով աշխարհը այնպիսի գործուն հրճվանքով եւ աշխարհն այնքան հարազատ էր թվում իր ուրախություններով, նույնիսկ բնական վախերով հանդերձ, այնքան սիրելի: Ու հենց դրա համար էլ մեր մանկությունը հետագայում կորուսյալ ոսկեդար է թվում մեզ, ասես մի այլագոյություն, ուր մենք կարծես ուրիշ տեսակի էակներ լինեինք» («Մի խղճա ինձ քեզ»):

«Ո՞րն է մարդկության փրկարար ճանապարհն այսօր», հարցնում է գրողը, իսկ մենք բոլորս շարունակում ենք որոնել դեռ...

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Հայոց ցեղասպանության թանգարանում բացվեց Ժանսեմի ցուցահանդեսը

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ծիծեռնակաբերդում, Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտում բացվեց ֆրանսահայ ականավոր գեղանկարիչ Ժանսեմի

(Հովհաննես Սեմերջյան) Հայոց ցեղասպանությանը նվիրված 34 գեղանկարչական աշխատանքների ցուցահանդեսը ծերունազարդ հեղինակի մասնակցությամբ, որը Փարիզից Երեւան է ժամանել ՀՀ նախագահի հրավերով:

Ցուցահանդեսի բացման պաշտոնական արարողությունը կատարեցին ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը եւ Ժանսեմը:

Հեղինակին ողջունեցին թանգարան-ինստիտուտի տնօրեն Լավրենտի Բարսեղյանը, Հայաստանի Ազգային պատկերասրահի տնօրեն Շահեն Խաչատրյանը:

-Տարիքս արդեն շատ է առաջացել, սակայն ուրախ եմ, որ կյանքիս այս շրջանը այսպիսի տեսք ստացավ, ու ես հնարավորություն ունեցա Հայաստանի հարգելի նախագահի հետ բացելու վերջին երկու տարում կատարածս աշխատանքների ցուցահանդեսը Երեւանում,- թղթակցին ասաց Ժանսեմը: -Ուրախ եմ, որ նաեւ այլ շփումներ եմ ունենալու Երեւանում, իրականացնելու եմ այլ մտահղացումներ:

Գարեգին Բ կաթողիկոսն ընդունեց ֆրանսահայ մեծանուն նկարիչ Ժանսեմին

Ապրիլի 24-ին Նորին Սրբություն Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսն ընդունեց ֆրանսահայ հայտնի նկարիչ Ժանսեմին, որ Մայր Աթոռ էր այցելել իր զավակների եւ թոռների հետ՝ Ֆրանսիայում ՀՀ դեսպան Էդվարդ Նալբանդյանի ուղեկցությամբ:

Վեհափառ Հայրապետը սիրով ողջունելով հյուրերին՝ իր հիացմունքը հայտնեց Ժանսեմի արվեստի եւ մասնավորապես նույն օրը Հայոց ցեղասպանության թանգարանում բացված նկարչի ցուցահանդեսի առիթով:

Հանդիպման ընթացքում Նորին Սրբությունը նկարչին առաջարկեց ստեղծել մանուկ Փրկչին Սբ. Աստվածածնի հետ պատկերող կտավ՝ Երեւանի Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու խորանում տեղադրելու համար:

Շնորհակալություն հայտնելով պատվաբեր առաջարկի համար մեծանուն նկարիչը նշեց, որ չափազանց դժվար է նման նկարի ստեղծումը, սակայն ինքը կաշխատի առավելագույնն անել:

ԱՄՆ-ից եւ Ռուսաստանից առաջ

Վերջերս վերաբացված Երեւանի «Նաիրի» կինոթատրոնը մի քանի օր առաջ շքեղ ու հարմարավետ պայմաններում կազմակերպել էր հերթական ֆիլմի ցուցադրումը:

Քանի որ անդրանիկ երեւույթը մշտապես տոնվում է մեզանում, ուստի «Նաիրի» կինոթատրոնի ներկայացուցչությունն էլ փորձեց հետեւել հին ավանդույթին:

Մինչ ֆիլմի ցուցադրումը կինոթատրոնի շքամուտքի առջեւ, բաց երկնքի տակ հանդիսատեսին հնարավորություն ընձեռվեց հաղորդակից լինել գեղեցիկ շոու ծրագրի՝ մասնակցությամբ հայ ակրոբատների, աճպարարների ու հմայիչ պարուհիների:

Շուտով, հանդիսության ավարտից հետո, բազմաթիվ հանդիսականները զբաղեցրին դահլիճում իրենց տեղերը եւ վայելեցին ռեժիսոր Չակ Ռասսելի «Կարիճների արքա» գեղարվեստական կինոնկարը (գլխավոր դերում՝ Դուեյն Ջոնսոն), որի բյուջեն կազմում է 60 մլն դոլար: Ինչպես տեղեկացանք «Նաիրի» կինոթատրոնի տնօրինությունից, ֆիլմն առաջին անգամ ցուցադրվել է մեզ մոտ՝ Հայաստանում, ԱՄՆ-ից եւ Ռուսաստանից 12 ժամ ավելի շուտ՝ ինչը կնշանակի ծեռքբերում համաշխարհային շուկայում:

Ս. Բ.

Մարզական

«Ոսկե աստվածուհու» վերջին հանգրվանը

Բրազիլիան աշխարհի եռակի չեմպիոն

Սկիզբը՝ նախորդ համարում

Կիսաեզրափակիչ հանդիպումներից առաջ բոլորն այն կարծիքին էին, որ «Ոսկե աստվածուհու» համար մրցավեճի կբռնվեն Բրազիլիայի եւ ԳՖՀ-ի ֆուտբոլիստները։ Սակայն իտալացիները խառնեցին խաղաքարտերը։ Իտալիա-ԳՖՀ հանդիպումն անցավ դրամատիկ պայքարում։ Արդեն 7-րդ րոպեին իտալացի Բոնինսենյան բացեց հաշիվը։ Միայն խաղավերջում գերմանացիներին հաջողվեց փրկել խաղը։ Լրացուցիչ ժամանակում երկու թիմերն էլ աչքի ընկան արդյունավետ խաղով։ Կրկին առանց գոլի դաշտից չհեռացավ Մյուլլերը՝ խփելով 2 գնդակ, սակայն դա էլ բավարար չէր եզրափակիչի ուղեգիր նվաճելու համար։ Իտալացի Ռիվերայի խփած վճռորոշ գոլը հաղթանակ պարգեւեց իր թիմին (4-3)։ Բրազիլացիների հետ խաղում հակագրոհների տակտիկա ընտրած ուրուգվայցիները 18-րդ րոպեին հաջողության հասան, որից հետո ամեն գնով ձգտում էին պահպանել հաղթական հաշիվը։ Նման տակտիկան չէր կարող հաջողություն բերել հարձակողական ֆուտբոլ դավանող բրազիլացիների նկատմամբ, որոնք աչքի էին ընկնում տեխնիկական բարձր պատրաստվածությամբ։ Բրազիլացիները 3 անգամ գրավեցին մրցակցի դարպասը եւ մտան եզրափակիչ։

Վճռական խաղից մեկ օր առաջ ԳՖՀ-ի եւ Ուրուգվայի հավաքականները վիճարկեցին արծաթե մեդալները։ Գերմանացիների կազմը որոշ փոփոխության էր ենթարկվել. բացակայում էին դարպասապահ Մայերը, պաշտպան Շուլցը, թիմի «ուղեղը»՝ Բեկենբաուերն ու երիտասարդ հարձակվող Գրաբովսկին։ Մարզչին մտահոգում էր ֆուտբոլիստների ֆիզիկական վիճակը, քանի որ մինչ այդ գերմանացիները 120 րոպե տեւողությամբ երկու ծանր մրցախաղ էին անցկացրել։ Չնայած դրան, գերմանացիները կարողացան համախմբել բոլոր ուժերը եւ շահեցին խաղը (1-0)։

Հունիսի 21-ին Մեխիկոյի «Ացտեկ» մարզադաշտում կայացավ «Ոսկե աստվածուհու» համար վերջին եւ վճռական խաղը։ Այդ հանդիպումից հետո պատվավոր մրցանակն ընդմիշտ հանձնվելու էր կամ Բրազիլիայում, կամ էլ Իտալիայում, քանի որ մինչ այդ երկու երկրների հավաքականներն էլ երկուական անգամ նվաճել էին «Աշխարհի գավաթը»։ Այն հանձնվել էր 5 երկրների հավաքականների 8 ավագների՝ ուրուգվայցիներ Նազացիին եւ Վարելային, իտալացիներ Կոմբիին ու Մեացային, Ֆ. Վոլտերին (ԳՖՀ), Բելինիին ու Մաուրոյին (Բրազիլիա), Մուրին (Անգլիա)։ Ո՞վ կստանար մրցանակն այս անգամ՝ իտալացի Ֆակետի՞ն, թե՞ բրազիլացի Կառլոս Ալբերտոն։

Բրազիլացիները հաստատեցին իրենց առավելությունն իտալացիների նկատմամբ։ Ինչպես միշտ, հոյակապ էր խաղում Պելեն, որն էլ գլխի գեղեցիկ հարվածով բացեց հաշիվը։ Ճիշտ է, իտալացիները վերականգնեցին հավասարակշռությունը, սակայն բրազիլացիները 2-րդ խաղակեսում լիովին տիրեցին նախաձեռնությանը եւ, 3 անգամ գրավելով մրցակցի դարպասը, արժանի հաղթանակ տարան։ Մարիո Զագալոն, որը Բրազիլիայի հավաքականի կազմում 1958 եւ 1962 թթ. դարձել էր աշխարհի չեմպիոն, իր սաների հետ հաջողության հասավ 3-րդ անգամ, արդեն որպես մարզիչ։ Նրա կարծիքով, հաղթանակի համար նախ անհրաժեշտ են բարձրակարգ ֆուտբոլիստներ, հետո նոր՝ տեխնիկա։ Նա հաճախ էր կրկնում, որ տրամադրության տակ ունենալով 5 «աստղերի», կարելի է ցանկացած մրցակցի հաղթել։ Իսկ Մեխիկայում Զագալոյի տրամադրության տակ էին յոթ «աստղեր»՝ Տոստաոն, Ժերսոնը, Ժաիրզինյոն, Ռիվելինոն, Կլոդոալդոն, Կառլոս Ալբերտոն եւ, իհարկե, Պելեն։ Մեխիկայի խաղադաշտերում փայլատակեցին նաեւ համաշխարհային ֆուտբոլի այլ «աստղեր»՝ իտալացի Ռիվան, գերմանացիներ Բեկենբաուերն ու Մյուլլերը։ Վերջինս 10 գնդակով դարձավ առաջնության լավագույն ռմբարկուն։ Դա 3-րդ ցուցանիշն էր Ֆոնտենից (1958 թ.՝ 13 գոլ) եւ Կոչիշից (1954 թ.՝ 11 գոլ) հետո։ Իսկ առաջնության լավագույն

Կառլոս Ալբերտոն «Ոսկե աստվածուհով»

ֆուտբոլիստ ճանաչվեց Պելեն։

Աշխարհի 9-րդ առաջնությունն ավարտվեց բրազիլացիների համոզիչ հաղթանակով։ Մեկ անգամ եւս հաստատվեց հարձակողական ֆուտբոլի, բարձր վարպետության վրա հիմնված խաղի առավելությունը պաշտպանական խաղաոճից։ Արդյունավետությունն էլ նախորդ երկու առաջնությունների համեմատ ավելի բարձր էր՝ 2,97 գոլ մեկ խաղում։

ԱՌԱՋՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

ԿԻՍԱԵԶՐԱՓԱԿԻՉ

Իտալիա-ԳՖՀ՝ 4-3 (1-0)

Բոնինսենյա (7), Շնելինգեր (90), Մյուլլեր (95, 109), Բուրնիչ (99), Ռիվա (103), Ռիվերա (111)։

Բրազիլիա-Ուրուգվայ՝ 3-1 (1-1)

Կուբիլա (18), Կլոդոալդո (45), Ժաիրզինյո (75), Ռիվելինո (89)։

Հանդիպում 3-րդ տեղի համար

ԳՖՀ-Ուրուգվայ՝ 1-0 (1-0)

Օվերատ (27)։

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ

Բրազիլիա-Իտալիա՝ 4-1 (1-1)

Մեխիկո, «Ացտեկ» մարզադաշտ, 21-ը հունիսի։

Մրցավար՝ Ռ. Գլյոքներ (ԳԴՀ)։

Բրազիլիա- Ֆելիքս, Կառլոս Ալբերտո, Բրիտո, Պիացա, Էվերալդո, Կլոդոալդո, Ժերսոն, Ռիվելինո, Ժաիրզինյո, Պելե, Տոստաո։

Իտալիա- Ալբերտոզի, Բուրգնիչ, Չեռա, Ռոսատո Ֆակետի, Բերտինի (Յուլիանո, 75), Դոմենգինի, Մացոլա, Դե Ֆիստի, Բոնինսենյա (Ռիվերա, 83), Ռիվա։

Գոլերը խփեցին Պելեն (19), Բոնինսենյան (38), Ժերսոնը (66), Ժաիրզինյոն (70), Կառլոս Ալբերտոն (87)։

ԼԱՎԱԳՈՒՅՆ ՌՄԲԱՐԿՈՒՆԵՐԸ

Մյուլլեր	ԳՖՀ	10
Ժաիրզինյո	Բրազիլիա	7
Կուբիլաս	Պերու	5
Պելե	Բրազիլիա	4
Բիշովեց	ԽՍՀՄ	4

ԽՈՐՀՐԴԱՆՇԱԿԱՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՆԸ

Բենքս (Անգլիա), Կառլոս Ալբերտո (Բրազիլիա), Մուր (Անգլիա), Բեկենբաուեր (ԳՖՀ), Կուպեր (Անգլիա), Օվերատ (ԳՖՀ), Բ. Չարլտոն (Անգլիա), Ժերսոն (Բրազիլիա), Մյուլլեր (ԳՖՀ), Պելե (Բրազիլիա), Ժաիրզինյո (Բրազիլիա)։

«Ռեալի» լուրջ հայտը

Կայացան չեմպիոնների լիգայի կիսաեզրափակիչ առաջին հանդիպումները։ Առաջինը մրցասպարեզ դուրս եկան իսպանական ֆուտբոլի երկու «հսկաները»՝ «Բարսելոնն» ու «Ռեալը»։ Մրցակիցները միմյանց լավ գիտեին, ուստի հենց խաղասկզբից երկու թիմերն էլ անցան վճռական գործողությունների։ Առաջին վտանգավոր պահը ստեղծվեց 8-րդ րոպեին, երբ Կլյույվերտը մեն-մենակ հայտնվեց «Ռեալի» դարպասապահի դիմաց, սակայն վերջինս հետ մղեց գնդակը։ Չորս րոպե անց անկյունայինի խաղարկումից հետո Հիեռոն գլխի հարվածով գնդակն ուղարկեց «Ռեալի» դարպասը, սակայն այն դիպավ հորիզոնական ձողին։ Հետեւեց «Ռեալի» հակագրոհը, Ռաուլը մեն-մենակ հայտնվեց Բոնանոյի դեմ, բայց չկարողացավ գրավել դարպասը։ Այսպես, երկուստեք գրոհներով անցավ ողջ հանդիպումը։

Հաշիվը բացվեց 55-րդ րոպեին Զիդանի հարվածից հետո։ «Բարսելոնը» կորցրեց գոլ խփելու մի քանի լավ հնարավորություններ, իսկ ահա «Ռեալը» կարողացավ ամրապնդել հաղթանակը։ Ավելացված ժամանակում Մակմանամանը խփեց 2-րդ գոլը։ «Ռեալը» Բարսելոնում վերջին 18 տարիների ընթացքում առաջին հաղթանակը տոնեց եւ լուրջ հայտ ներկայացրեց եզրափակիչ դուրս գալու համար, քանի որ պատասխան հանդիպումը կայանալու է Մադրիդում։

Իսկ ահա, «Մանչեսթր յունայթեդի» ֆուտբոլիստները հարգականի տակ դրեցին իրենց մասնակցությունը վճռական հանդիպմանը։ Սեփական հարկի տակ Անգլիայի չեմպիոնը ոչ-ոքի (2-2) ավարտեց խաղը «Բայերի» հետ։ Հաշիվը 29-րդ րոպեին բացեցին անգլիացիները. աչքի ընկավ Սուլշերը։ «Բայերը» 62-րդ րոպեին Բալլակի շնորհիվ վերականգնեց հավասարակշռությունը։ Սակայն 5 րոպե անց դաշտի տերերը կրկին հաշվի մեջ առաջ անցան. Նիստելռոյն իրացրեց 11 մ հարվածը՝ խփելով իր 10-րդ գնդակը։ Այս անգամ էլ գերմանացիներից ընդամենը 8 րոպե պահանջվեց հաշիվը հավասարեցնելու համար։ Նոյվիլը գերմանացիներին եզրափակիչ մտնելու հիանալի հնարավորություն ընձեռեց։

Հայ ծանրորդները «խաղից դուրս»

Թուրքիայի Անթալիա քաղաքում մեկնարկել է ծանրամարտի Եվրոպայի հերթական առաջնությունը։ Ցավոք, առաջնության պարգեւները վիճարկողների թվում չեն հայ ծանրորդները, որոնք հայտնվել են «խաղից դուրս» վիճակում։ Հիշեցնենք, որ նոյեմբերին նույն Անթալիայում անցկացված ծանրամարտի աշխարհի առաջնությունում դոպինգի օգտագործման համար ոչ միայն հայ չորս ծանրորդներ որակազրկվեցին, այլեւ Հայաստանի ծանրամարտի ֆեդերացիան որակազրկվեց մեկ տարով։ Այնպես որ, մինչեւ այս տարվա նոյեմբերը Հայաստանի ծանրորդները զրկված են միջազգային մրցումներին մասնակցելու հնարավորությունից։ Սա պետք է լուրջ դաս հանդիսանա մեր մարզիկների, նրանց մարզիչների եւ, իհարկե, ֆեդերացիայի ղեկավարության համար։

Տղամարդկանց մրցաշարում մինչեւ 62 կգ քաշային կարգում հաղթող ճանաչվեց հույն ծանրորդ Լեոնիդաս Սաբանիսը, որը երկամարտում ցույց տվեց 305 կգ արդյունք (140+165)։ Արծաթե մեդալակիր դարձավ բուլղարացի Գեորգիեւը՝ 297,5 կգ (130+167,5)։ Բրոնզը բաժին հասավ ուկրաինացի Լիխվալդին՝ 292,5 կգ (132,5+160)։

Կանանց մինչեւ 58 կգ քաշայինների մրցավեճում լեհ Ալեքսանդրա Կլեյնովսկան Եվրոպայի նոր ռեկորդ սահմանեց հրում վարժությունում (123 կգ) եւ 8 կգ-ով առաջ անցավ իր հակառակորդներից։ Երկամարտի 212,5 կգ (90+122,5) արդյունքով լեհ մարզուհին հռչակվեց Եվրոպայի չեմպիոնուհի։ Արծաթե մեդալին արժանացավ բուլղարուհի Յանկովան՝ 205 կգ (87,5+117,5), 3-րդ մրցանակակիրը հունգարացի Ռակին է՝ 205 կգ (92,5+112,5)։ Աշխարհի նոր ռեկորդ գրանցվեց մինչեւ 63 կգ քաշային մարզուհիների մրցավեճում։ Դրա հեղինակն ուկրաինուհի Նատալյա Սկակունն էր, որն աշխարհի ռեկորդը բարձրացրեց հրում վարժությունում (135 կգ), իսկ երկամարտի նրա արդյունքը (240 կգ) Վալենտինա Պոպովայի եվրոպայի ռեկորդը գերազանցեց։ 2-րդ եւ 3-րդ մրցանակակիրներ դարձան Ցակիրին (Հունաստան)՝ 230 կգ (105+125) եւ Կիրիլովան (Բուլղարիա)՝ 217,5 (97,5+120)։

Չեմպիոնը «Բազելն» է

Ֆուտբոլի Շվեյցարիայի առաջնության 32-րդ տուրում 3-0 հաշվով հաղթելով «Յանգ Բոյզին», «Բազելը» վերջնագծից 4 տուր առաջ 9-րդ անգամ նվաճեց երկրի չեմպիոնի կոչումը։ Հաջողությունում մեծ է թիմի մարզիչ Քրիստիան Գրոսի ներդրումը, որն Անգլիայում «Տոտենհեմին» մարզելուց հետո 1980 թ. սկսած առաջին անգամ է չեմպիոն թիմ պատրաստում։

Ինչ վերաբերում է «Յանգ Բոյզին», որտեղ խաղում են Հարություն Վարդանյանն ու Արթուր Պետրոսյանը, թիմը 32 խաղից հետո 30 միավորով զբաղեցնում է 5-րդ տեղը։ «Յանգ Բոյզը» 7 միավորով զիջում է 3-րդ տեղում ընթացող «Գրասհոպերսին»։

ՇԱԽՄԱՏ

Մրցանակը Գոլուշչապովին

Դուբայում ավարտվեց շախմատի խոշոր միջազգային մրցաշարը։ 102 շախմատիստներ շվեյցարական մրցակարգով անցկացված 9 տուրում ի հայտ բերեցին մրցանակակիրներին։ Վերջին երկու տուրերում առավել հաջող խաղաց Աշոտ Անաստասյանը, որը հաղթեց Մոհամեդ ալ Սայեդին եւ ոչ-ոքի խաղաց Թամազ Գելաշվիլու հետ։ Անաստասյանը 9 հնարավորից վաստակեց 5 միավոր եւ տեղ զբաղեցրեց 3-րդ տասնյակում։ Նույնպիսի ցուցանիշ ունի նաեւ Արտաշես Մինասյանը։ Նա 8-րդ տուրում ոչ-ոքի խաղաց Մամեդյարովի հետ, իսկ վերջին հանդիպումը տանուլ տվեց Սորոկինին։

Մրցաշարում գերազանց հանդես եկավ ուկրաինացի գրոսմայստեր Ալեքսանդր Գոլուշչապովը, որը 7 միավորով դարձավ հաղթող։ Վերջին երկու տուրերում նա խաղաղ դաշն կնքեց Էլվեստի եւ Խալիլովի հետ։ 2-7-րդ տեղերը 6,5-ական միավորով գրավեցին Ե. Պիգուսովը, Ա. Վոլկովը, Ա. Կուզմինը, Մ. Ուլիբինը (բոլորն էլ Ռուսաստան), Ա. Իստրատեսկուն (Ռումինիա) եւ Յան Էլվեստը (Էստոնիա)։

Մնաց մեկ տուր

Ռուսաստանի Պոյկովսկի բնակավայրում անցկացվող շախմատի մրցաշարի ավարտից մեկ տուր առաջ մրցաշարային աղյուսակը 8 տուրից հետո 5,5 միավորով գլխավորում է ԱՄՆ-ն ներկայացնող Օնիշչուկը։ 2-3-րդ տեղերը զբաղեցնող Դրեեւն ու Ռուբլյովսկին վաստակել են 5-ական միավոր։ Երեւանցի գրոսմայստեր Ռաֆայել Վահանյանը 4,5 միավորով Զվյագինցեւի եւ Սոկոլովի հետ բաժանում է 4-6-րդ տեղերը։

«Զենիթը» եզրափակիչում

Սանկտ Պետերբուրգի «Զենիթը» դարձավ ՌԴ գավաթի խաղարկության եզրափակիչի առաջին մասնակիցը՝ հյուրընկալվելիս կիսաեզրափակիչում հաղթելով «Սատուրնին»։ «Զենիթին» հաղթանակ պարգեւեց լրացուցիչ ժամանակում՝ 99-րդ րոպեին Արշավինի խփած գնդակը։ Եզրափակիչում «Զենիթի» մրցակիցը պետք է որոշվեր երեկ ուշ երեկոյան ԲԿՄԱ-ի եւ Պերմի «Ամկարի» մրցավեճում։

Լավագույնը Դիուֆն է

Լրատվամիջոցների եւ Աֆրիկայի ֆուտբոլի կոնֆեդերացիայի տեխնիկական կոմիտեի անդամների հարցման արդյունքներով «սեւ մայրցամաքի» լավագույն ֆուտբոլիստ է ճանաչվել սենեգալցի հարձակվող Էլ Հաջի Դիուֆը, որը վաստակել է 93 միավոր։ Գանայի հավաքականի եւ Մյունխենի «Բավարիայի» պաշտպան Սամուել Կուֆուրը 66 միավորով գրավել է 2-րդ տեղը։ Լավագույն եռյակը եզրափակել է Կամերունի հավաքականի հարձակվող Էտոն (34 միավոր)։ Հետաքրքիր է, որ լավագույն ֆուտբոլիստների գերակշիռ մասը եղել են հարձակվողներ։ Միայն 3 անգամ լավագույնի կոչումը նվաճել են դարպասապահները՝ Թոմաս Ն'Կոնոն (երկու անգամ) եւ Բադու Զակին։

Սենեգալի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Բրունո Մեցուն ճանաչվել է տարվա լավագույն մարզիչ։ Այդ պատվին նա արժանացել է հավաքականին աշխարհի առաջնության մասնակից դարձնելու համար։ Լավագույն դարպասապահի մրցանակը հանձնվել է Եգիպտոսի հավաքականի դարպասապահ Էսսամ ալ Խադարիին։

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՇԱԲԱԹՎԱ ԼՈՒՐԸ

«Էլիս ին չեյնզ». «Մենք երիտասարդ ենք մահանում»

Անցյալ ուրբաթ ԱՄՆ-ի Սիեթլ քաղաքի մոտակայքում գտնվող բնակարանում ոստիկանության աշխատակիցները հայտնաբերել են «Էլիս ին չեյնզ» խմբի վոկալիստ, 34-ամյա Լեյն Սթեյլիի անկենդան մարմինը: Դիակը, որի կողքին ընկած էր հերոինի ներարկիչը, այդ վիճակում մնացել էր մոտ երկու շաբաթ եւ այնքան անճանաչելիորեն քայքայվել, որ ոստիկանությունը մեծ դժվարությամբ կարողացավ հաստատել անձի ինքնությունը: Միայն բժշկական հետազոտությունը, որը կտեւի մի քանի շաբաթ, վերջնականապես կպատասխանի այն հարցին, թե արդյոք թմրադեղերի չարաշահումն է հանդիսանում երգչի մահվան պատճառը դարձել:

Սթեյլիի թմրամոլությունը վաղուց էր նկատվել: Դա նույնիսկ իր արտացոլումն էր գտել «Էլիս ին չեյնզի» երգերի տեքստերում: Ինչ-որ տեղ հենց դրանով էլ պայմանավորված էր խմբի հաջողությունը Սիեթլի ռոք բենդի մի շարք այլ վառ ներկայացուցիչների Նիրվանայի, Փըրլ Ջեմի եւ Սաունդգարդնի կողքին: Սակայն հենց նույն թմրամոլությունն էր նաեւ 90-ականների կեսերին արդեն փայլուն հաջողություններին հասած խմբի կարիերայի հանկարծակի ընդհատվելու պատճառը:

Եթե ապրիլի 19-ից մոտ երկու շաբաթ հետ գնանք, ապա կպարզվի, որ Լեյն Սթեյլիի մահվան օրը զուգեեւ համընկնում է առասպելացած «Նիրվանայի» առաջատար Կուրտ Կոբեյնի ինքնասպանության օրվան: Նույն քաղաքը, երաժշտության նույն ոճը, նույն թմրադեղերը, նույն օրը՝ միայն թե 8 տարի տարբերությամբ:

Սթեյլին ծնվել էր 1967 թ. օգոստոսի 22-ին Վաշինգտոն նահանգի Քրքլենդ քաղաքում: 12 տարեկանում տարվել էր երաժշտությամբ եւ սկսել հարվածայիններ նվագել: 1987 թ. Ջերի Կանտրելի, Մայք Սթարի եւ Շոն Կիննիի հետ կազմել էր «Էլիս ին չեյնզը»: Ամենամեծ ճանաչումը նրանց բերել էր 92 թ. «Կեղտ» (Dirt) ալբոմը «Would?« եւ «Rooster» հիթերով: Նրանք երգեր էին գրել հոլիվուդյան մի շարք ֆիլմերի համար, ինչպիսիք են «Ամուրիները», «Վերջին հերոսը», «Ֆակուլտետ» (Փինք Ֆլոյդի երգի վերամշակումը): Նրանց «Jar of flies»-ը («Ճանճերով տարա») առաջին մինի-ալբոմն էր պատմության մեջ, որ գլխավորեց «Բիլբորդի» լավագույն 200-յակը:

Ժամանակին Փըրլ Ջեմի եւ Սթրիմինգ Թրիզի անդամների հետ Սթեյլին նաեւ մեկ այլ խումբ էր կազմել՝ «Մեդ սիզն»:

«Ռոլինգ սթոուն» ամսագրին տված մի հարցազրույցում Սթեյլին ասել էր. «Ես դեռ երկար եմ ապրելու: Ես վախենում եմ մեռնելուց, այն էլ սեփական ձեռքով: Ես վախենում եմ այնտեղից, ուր կընկնեմ մահվանից հետո»:

Պարզվեց, որ իրականությանն ավելի մոտ էր նրանց երեք երգից բաղկացած մեկ այլ մինի-ալբոմի վերնագիրը՝ «We die young» («Մենք երիտասարդ ենք մահանում»):

Կրտսեր Դեփի ծնունդը

Հոլիվուդյան կուռք, 38-ամյա Ջոնի Դեփը վերջերս երկրորդ անգամ հայր դարձավ: Փարիզի արվարձաններից մեկում գտնվող ամերիկյան ծննդատանը ծնվեց նրա որդին՝ Ջեկ Ջոն Քրիստոֆեր Դեփ 3-րդը, որը գրեթե երեք տարով փոքր է քույրիկից՝ Լիլի Ռոուզ Մելոդի Դեփից: Երկու զավակների մայրն էլ ֆրանսիացի հայտնի դերասանուհի եւ երգչուհի Վանեսա Պարադին է, որին ոմանք հիշում են «Joe le taxi» («Տաքսիստ Ջոն») կամ «Be my baby» («Եղիր իմ սիրելին») հիթերով, ոմանք «Աղջիկը կամրջի վրա», «Էլիզա», «Մեկ հնարավորություն երկուսի համար» ֆիլմերով, ոմանք էլ պարզապես չքնաղ արտաքինով եւ Կոկո Շանելի գովազդային պլակատով: Ի դեպ, չնայած երիտասարդ տարիքին, Վանեսան նկարահանվել է այնպիսի աստղերի կողքին, ինչպիսիք են Ալեն Դելոնն ու Ժերար Դեպարդյեն, եւ հասցրել է ստանալ Ֆրանսիայի ամենապատվաբեր Սեզար մրցանակը կինոյի ասպարեզում:

Վերջին երկու տարում «9-րդ դարպաս», «Քնած հովիտը», «Շոկոլադ», «Կոկաին» եւ «Դժոխքից» ֆիլմերով իր երկրպագուներին ուրախացրած Ջոնին այժմ, ըստ ամենայնի, պետք է որոշակի ժամանակ տրամադրի ընտանիքին, մասնավորապես նորածնին:

Ջոնին եւ Վանեսան արդեն մի քանի տարի է բնակվում են Փարիզում, քանի որ Ջոնին խոստովանել է, որ Միացյալ Նահանգներում իրեն հանգիստ չի զգում: Այդուհանդերձ, ինչպես նշել է դերասանը «Էլ» ամսագրին տված հարցազրույցում, իր զավակները պետք է երկու երկրների մշակույթներին էլ ծանոթ լինեն: «Նրանց մայր լեզուն ֆրանսերենը կլինի, սակայն շատ կարեւոր է, որ նրանք խոսեն նաեւ անգլերեն, ճանաչեն նաեւ Ամերիկան: Չեմ ուզում, որ մեծանան այնտեղ, քանի որ Ամերիկան չափազանց հեռու է գնացել, չափից ավելի խենթ ու չափից ավելի ագահ երկիր է դարձել»:

Նոր ծանոթություն

«System of a Down». ներքեւից դեպի բարձունքներ

Down (դաուն) բառն անգլերենում նշանակում է «ներքեւ», բայց այդ բառով հայ երիտասարդների ստեղծած «համակարգն» անընդհատ բարձունքներ է գրավում: ԱՄՆ-ում վաղուց հռչակ վայելող խումբը մեզ մոտ դեռեւս քչերին է հայտնի: «System of a Down»-ին տվել են «քաղաքական մետալ», «պրոգրեսիվ ռոք», «հայկական ռոք» որակավորումները: Ստեղծվել է 1994-ին: Խմբի անդամներն են՝ Տարոն Մալաքյանը (ԱՄՆ, 24 տարեկան), Սերժ Թանգյանը (Լիբանան, 33 տ.), Շավո Օդաջյանը (Հայաստան, 26 տ.) եւ Ջոն Դոլմայանը (Լիբանան, 27 տ.): Ունեն երկու ալբոմ «System of a Down» եւ «Toxicology» անվանումներով, որոնք թողարկման առաջին օրվանից գրավել են ունկնդիրների ուշադրությունը եւ արժանացել նրանց գնահատանքին:

«Ռեդ Հոթ Չիլի Փեփըրզ», «Բիսթի Բոյզ«, «Սլեյեր» եւ «Փաբլիք էնեմի» խմբերի ալբոմները թողարկած «Ամերիքն ռիքորդինգզ» ֆիրմայի հիմնադիր Ռիք Ռուբինը, 1997 թ. լսելով նրանց ելույթներից մեկը, զարմացական բառերով է արտահայտվել («Նրանք նման չեն որեւէ այլ խմբի») եւ մեկ տարի անց թողարկել նրանց առաջին ալբոմը, որի երգերից մեկը՝ «Sugar» («Շաքար») անմիջապես դարձել է ռադիոհիթ դուրս գալով Լոս Անջելեսի սահմաններից:

Երկրորդ ալբոմը նույն Ռուբինի կողմից թողարկվել է անցյալ սեպտեմբերին եւ արդեն վաճառվել ավելի քան 1.6 միլիոն օրինակով: Այն ընդգրկվել է անցյալ տարվա մի քանի ամսագրերի լավագույն տասնյակներում՝ Թայմ Մեգզինի «2001-ի լավագույնները», Ռոլինգ Սթոունի «Rest of the Best, SPIN»-ի «Տարվա լավագույն ալբոմը»: Իսկ երգերից մեկը՝ «Chop Suey!»-ն Գրեմմիի թեկնածու է առաջադրվել: Երկու ալբոմներն էլ արդեն արժանացել են «պլատինե» սկավառակի կոչմանը:

Այնուամենայնիվ, ի՞նչն է նրանց տարբերակում նման այլ խմբերից: Այն, որ նրանք չե՞ն հրաժարվել իրենց ազգային պատկանելությունից եւ ժառանգությունից: Որ չե՞ն փոխել իրենց անուն-ազգանունները հանուն հաջողության դափնիների, թե՞...

Ըստ ամերիկահայկական անգլիատառ AIM հանդեսի հունվար-փետրվարյան համարի, դրանց զուգահեռ պետք է նշել նաեւ խմբի համարձակությունը եւ վերոհիշյալ արժեքներին անհուն նվիրվածությունը: Նրանց երգերից մեկի վերնագիրն է «PLUCK», որը կազմված է անգլերեն «քաղաքական սպանություն, պիղծ, վախկոտ մարդասպան» բառերի սկզբնատառերից եւ փաստորեն բողոքի ձայն է ընդդեմ թուրքական կառավարության 1915-ի հայերի ցեղասպանության վերաբերյալ շարունակական ժխտողական քաղաքականության:

Անցյալ տարի խումբը բարեգործական համերգ է տվել հօգուտ ցեղասպանության ճանաչման եւ մարդկության դեմ կատարված հանցագործությունների վերացման: Համերգից գոյացած 20 հազար դոլարը նրանք նվիրել են Ամերիկայի Հայ դատի հանձնախմբին:

Նրանք կարողանում են իրենց տաղանդի շնորհիվ «heavy metall» ոճը միաձուլել դասական ռոքի եւ հայկական ազգային եւ հոգեւոր երաժշտության հետ: Երգում են նաեւ թմրանյութերի չարաշահումների, կրթության եւ գիտության կարեւորության եւ ընդհանրապես կյանքի մասին:

Տեքստերի հեղինակն է Տարոնը: «Նա մեղեդայնության եւ հարմոնիայի եզակի զգացողություն ունի, իսկ Թանգյանի ձայնը՝ մագնիսական գրավչություն», նշել է պրոդյուսեր Ռուբինը «Լոս Անջելես թայմզի» շաբաթաթերթի լրագրողի հետ զրուցելիս:

Խումբը շատ է շրջագայում: Այս տարվա հունվարին Ավստրալիա եւ Նոր Զելանդիա կատարած այցելությունից հետո նախատեսված են համերգներ Իտալիայում, Գերմանիայում, Անգլիայում, Կանադայում եւ ԱՄՆ-ում:

Օեյզիս + Փրոդիջի

«Օեյզիս» խմբի Գելահեր եղբայրներից մեկը՝ Լայեմը, տրամադրել է իր վոկալը Փրոդիջիի նոր սինգլին, չնայած այն հանգամանքին, որ ատում է պարային երաժշտությունը: Երգը դեռեւս չի վերնագրված, սակայն ընդգրկված կլինի Փրոդիջիի՝ ամռանը թողարկվելիք ալբոմում՝ «Always outnumered, never outgunned»:

Լայեմի կապը Փրոդիջիի հետ պարտական է «Օլ Սեյնթս» խմբի էփլթոն քույրերին. Լիքոլը Լայեմ Գելահերի ընկերուհին է, իսկ Նատալին՝ Փրոդիջիի առաջատար Լայեմ Հաուլեթի: Ինչպես նշում է անվանակիցներից առաջինը, «այդ երգը մենք միասին գրեցինք, եւ Հաուլեթն ինձ առաջարկեց ձայնագրել վոկալը»:

Երեւում է, Լայեմը չի ուզում հետ մնալ իր եղբորից. Նոելն արդեն բավական ժամանակ է, ինչ ձայնակցում է պարային երաժշտության մեկ այլ հսկայի՝ «Քեմիքլ բրադըրզի» ստեղծագործություններին:

Եթե «Օեյզիս գումարած Փրոդիջիի» արդյունքը շուտով պարզ կլինի, ապա Օեյզիսի արդեն թողարկված սինգլի մասին տեղեկությունները այսպիսին են. «Hindu times» երգն արդեն անգլիական հիթ-շքերթի առաջատարն է դարձել՝ առաջ անցնելով նորահայտ աստղ Գարեթ Գեյթսի չորս շաբաթ առաջին տեղը զբաղեցրած երգից:

Համառոտ

- Վերջերս անցկացված մի հարցման արդյունքում էրիք Քլեփթընին անվանել են աշխարհի ամենագնահատված կիթառահարը:
- Ռոբի Ուիլյամսը հայտարարել է, որ ցնցված է իր ծնողների ամուսնալուծությունից:
- «Earth, Wind & Fire» խմբի վոկալիստ եւ հարվածային Ֆիլիպ Բեյլին ապրիլի 23-ին թողարկել է իր սոլո ալբոմը՝ վերնագրված «Soul on jazz»:
- Ռոդեր Ջա Ռուլը հայտարարել է, որ շատ ոգեւորված է էնրիկե Իգլեսիասի հետ համագործակցելու առաջարկից:

Ըստ ինտերնետի լուրերի նյութերը պատրաստեցին ԶԱՐԻՆԵ ՍԱՖԱՐՅԱՆԸ եւ ԱՐԹՈՒՐ ԾՈՒԼԻԿՅԱՆԸ

Հեռուստածրագիր

26 ապրիլ, ուրբաթ

Հ1

8.00, 9.20 Առաջին ծրագիր
9.00 Հայլուր
10.25 Բոհեմ
11.00 Հ/ս-լ «Սիրո կախարդանք»
11.45 Կեսգիշերային ճեպընթաց
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
17.00 Հայլուր
17.20 Մուլտֆիլմ «Ես եւ Շերլոկ Հոլմսը»
17.30 Մարդը եւ օրենքը
18.00 Հ/ս-լ «Սիրո կախարդանք»
19.00 Երեկոյան Երեւան
19.20 Բարի ակնթարթ
20.10 Այլուր
20.20 Եկեղեցական կյանք
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
21.50 Ոսկի նշան
22.00 Քրեական պատմություններ
22.30 Գ/Ֆ «Կյանքի լավագույն կեսը»
00.00 Հայլուր
00.20 Կեսգիշերային ճեպընթաց
1.20 Հայլուր (ռուսերեն)
1.25 Հայլուր (անգլերեն)
1.30 Գ/Ֆ «Երազների տղամարդը»

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

08.00 Բարի լույս, Հայաստան
(08.30, 09.30 Լրաբեր)
10.00 Ս-լ «Կարմիրն ու սեւը»
10.50 Երկխոսություն. Եգիպտոս-Հայաստան
11.20 «Եթե ես լինեի...»
12.00 «Աղախանյան-շոու»
12.30 Գ/Ֆ «Հարրի Պոտեր»
16.00 Լրաբեր
16.20 Կենդանիները կատակում են
16.45 Մուլտֆիլմ
17.10 «Լեգեոնների համաստեղություն»
17.30 «Եռաֆազ»
18.00 Ս-լ «Կարմիրն ու սեւը»
19.00 Ընտանեկան փաստաբան
20.00 Լրաբեր
21.05 Գ/Ֆ «Խաբեբան»
22.40 Բեմական խաչմերուկ
23.15 «1-02»
23.30 Լրաբեր
ԱՊՀ նորություններ
24.00 Գիշերային ծրագիր «Սեքսոր PRO»

Կ

19.30 Մուլտֆիլմ
19.50 Բախտացույց
20.00 Գ/Ֆ «Սամուրայ»
22.00 Բախտացույց
22.05 Վավերագրական կինոնկար
22.15 Գ/Ֆ «Բանգկոկ Հիլթոն» (2-րդ մաս)

ԱՐՄԵՆԻԱ

08.30, 15.00, 18.00, 20.30, 01.30 ժամը
09.00, 21.00 CNN
09.30, 11.00, 15.30 Մուլտֆիլմ
10.00, 19.40 Ինչպե՞ս ես, բարեկամ
10.30 «Մարզանք աստղերի հետ»
11.15 «Բրաքինո»
11.40 Համերգ
12.00 Ավտոսրահ-2000
12.30 Կենդանի աշխարհ
13.00, 21.30 Բլից
13.30 Գ/Ֆ «Թաքեր»
16.00 Գ/Ֆ «Առաջին կանանց ակումբը»
18.30 Մեր հաղթանակը
19.00 Բումերանգ
22.00 Համերգ
22.40 Բեռնարդ Շոու
23.30 Հեռուստատեսություն
00.10 Գ/Ֆ «Վերլուծիր դա»
02.30 Գիշերային կինոսրահ «Աճյունն ածյունին»

Ա1+

08.00, 09.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00, 01.00, 03.00 «Հորիզոն»
08.15 Ֆուտբոլային սուրհանդակ
08.45, 21.45 «Նոստալգիա»
09.15, 19.00 Ս-լ «Սատանայի ճուտը»
10.15, 17.15 Ս-լ «Լողափ»
11.020, 15.15 Մ/ս-լ «Մարդասարդ»
11.20, 15.45 Մ/ս-լ «Պիտեր Պեն»
11.40, 16.45 Մ/ս-լ «Բոբիի աշխարհը»
12.15, 18.15 Վ/Ֆ «Պատմության ալիք»
13.00 Ցերեկային կինոնկար
14.35, 22.40 «Պատահական վկա»
16.45 Ս-լ «ՄԵՇ»
20.20 Ս-լ «Սոփրանոսի կլանը»
21.30 «Ծով-ից ծով Հայաստան»
23.10 Ֆիլմ DVD
01.15 Երաժշտական ծրագիր
01.30 Գեղֆիլմ

ԵՐԵՎԱՆ

7.00 TB Մոսկվա «Տրամադրություն»
9.30 «Առավոտ»
11.00 «Օրը»
11.55 «Ակտուալ TV»
12.00 Հ/ք «Ակցենտ»
12.30 TB Մոսկվա Ս-լ «Պետերբուրգյան գաղտնիքներ»
13.35 TB Մոսկվա «Տարեթիվ»
14.30 «Ներշնչանք»
15.00 TB Մոսկվա «Իրադարձություններ»
15.15 TB Մոսկվա Ս-լ «Տեսուչ Կեստեր»
16.55 «Ակտուալ TV»
17.00, 23.40 Գեղֆիլմ
19.25 «Ակտուալ TV»
19.30 «Բուրգ»
20.00 TB Մոսկվա Ս-լ «Առանց սիրո իրավունքի»
20.45 Մուլտֆիլմ մեծահասակների համար
21.00 «Հարցերի տաղավար»
21.30 «Այս երեկո, այս ժամին»
23.30 «Հում օր»
23. «Հեռուստաֆուտբոլ+»
01.00 TB Մոսկվա «Իրադարձություններ»
Ավարտին՝ գիշերային կինոսրահ

[illegible]

11.00, 16.00 Համերգային ծրագիր
12.00 Գեղֆիլմ
13.30 Մուլտաշխարհ
17.05 Մ/Ֆ «Սուրբ ծնունդ» եւ «Հիսուսի հրաշագործությունները»
18.05 Վ/Ֆ «Ռուսաստանը՝ տիեզերքում»
19.00 Երիտասարդական ծրագիր «16»
20.00 «Կուկուռիկ»
20.30 «Պատուհան դեպի աշխարհ»
21.10 Վ/Ֆ «Դասական մեքենաշինության պատմությունից»
21.30 «Մինչեւ 18 եւ ավելի»
22.00 Գ/Ֆ «Տղաները վերադառնում են»
00.00 Գ/Ֆ «Ջերի Մագվայեր»

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

8.00 Մ/Ֆ «Թոմը եւ Ջերին»
8.15 Վերկացիկ
8.30 Մ/Ֆ «Տարզան»
10.00 Գ/Ֆ «Վասյոկ Տրուբաչովը եւ նրա ընկերները»
11.15 Մուլտֆիլմ
11.30 Գ/Ֆ «Տրուբաչովի ջոկատը մարտնչում է»
13.00 Մ/Ֆ «Շեֆտիրի ստեղծագործությունները»
13.30 Գ/Ֆ «Ի» գործողությունը եւ Շուրիկի այլ արկածները
15.00 Մուլտծրագիր
16.00 Գ/Ֆ «Հայրիկներ»
17.30 Երալաշ
17.45 Մ/Ֆ «Զմրուխտե քաղաքի հրաշագործը»
19.00 Օլիմպիկ
19.30 Վ/Ֆ «Ծովային խորությունների հրաշքները» (1-ին սերիա)
20.30 Մեր հայրենիքի պատմությունը
20.45 Մուլտֆիլմ
21.00 Գ/Ֆ «Շկիդ հանրապետությունը»
22.35 Համաշխարհային երաժշտության գանձարան (Բիզե «Կարմեն»)

[illegible]

07.20 Կոմեդիա «Մաֆիա»
08.40 Իրական պատմություն «Ուզում եմ լինել ամենավատը»
10.10 Ֆանտաստիկ «Փախուստ երկրից»
11.40 Մարտաֆիլմ «Ուղիղ եւ բացահայտ սպառնալիք»
13.55 Կոմեդիա «Եվ հարստության, եւ աղքատության մեջ»
15.45 Արկածային «Ջերի Մագուայեր»
17.55 «Զինվորն ու փիղը»
19.10 Գանգստերական ֆիլմ «Անձեռնմխելիները»
21.05 Դրամա «Ֆլյուկ»
22.30 Թրիլլեր «Խաղը»
00.30 Թրիլեր «Վախ»
02.00 Թրիլեր «Նեղ սահմանագիծ»
03.35 Սարսափ «Քրիստինա»
05.20 Մելոդրամ «Տոմսակ»
06.45 «Գանձերի կղզին»

ОРТ

7.00 Բարի լույս
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Նորություններ
10.15, 20.00 Ս-լ «Ընտանեկան կապեր»
11.15, 01.00 Ռուսական էքստրիմ
11.45 Թույլ օղակ
12.45 «Երալաշ»
12.50 Գրքամոլություն
13.15 Մարդը եւ օրենքը
14.00 Նշանավոր մարդկանց կյանքը
14.35 Գ/Ֆ «Գվարների քառյակը» (1-ին սերիա)
16.15 Մ/ս-լ «Ամերիկյան հետք»
16.45 «Ինչը՝ ինչպես»
17.00, 22.35 Ս-լ «Ժառանգորդուհիները»
18.00 Մեծ լվացք
19.25 Հումորիստական հաղորդում
21.00 Հրաշքների դաշտ
22.00 Ժամանակ
23.40 Աստղային ջոկատ
00.30 «Այլ ժամանակ»
01.30 Ջ. Ուորդենը, Դ. Ջոնսոնը եւ Ռ. Դե Մոռնեյը «Անկասկած մեղավոր է» ֆիլմում (ԱՄՆ)

РТР

6.50-10.00 РТР-ի առավոտը
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 21.45, 00.15 Լուրեր-Մոսկվա
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Լուրեր
7.10 Ուղղափառ օրացույց
7.15, 8.30 Ընտանեկան նորություններ
7.25, 9.10 Հերթապահ բաժանմունք
7.30 Ազդ
7.40, 9.30 Ճանապարհային պարեկ
8.10 РТР-ի փորձաքննությունը
8.20 Ազգային եկամուտ
8.25, 15.20 Լուրեր-սպորտ
8.40, 9.40 Նախաբան
9.15 Մուսուլմանները
10.10 Վավերագրական ֆիլմ «Տիտանիկա»
11.10 Գ/Ֆ «Եղբայրը եղբոր համար» (Հնդկաստան)
12.20 Ս-լ «Կանայք եւ դուստրեր»
13.05 Ինքդ քեզ ռեժիսոր
14.00 «Ինչ է ուզում կինը»
14.30 Արկածային ֆիլմ «Հինավուրց դամբարանի գաղտնիքը»
15.25 Ս-լ «Վերադարձ Եդեմ»
16.25 Ս-լ «Վայրի հրեշտակ»
17.20 Ս-լ «Ընկերները-3»
18.20 «Բոլոր աստղերը եւ դարպասապահը» Վլադիմիր Տրետյակը 50 տարեկան է
19.30 Ամբողջ Ռուսաստանը
19.50 Ս-լ «Կոմիսար Ռեքսը»
20.50 Բարի գիշեր, փոքրիկներ
21.55 Ս-լ «Ընտանեկան գաղտնիքներ»
22.55 Ս-լ «Տուրեցկու մարշը»
00.00 Լուրեր+ մանրամասներ
00.30 Անտոնիո Բանդերասը «Արգելված հարված» ֆիլմում (ԱՄՆ)

НТВ

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 01.20 Այսօր
7.05, 7.35, 8.10, 8.35, 9.10, 9.35 Առավոտը НТВ-ում
9.50, 20.35 Ս-լ «Հետաքննության գաղտնիքները»
11.25 Սեփական խաղ
12.10 Ուշադրություն, հետախուզում է
13.20 Գ. Վիցինը, Ի. Մակարովը, Է. Պիեխան «Անուղղելի սուտասանը» կոմեդիայում
15.20 «Դոմինոյի» սկզբունքը
16.40, 19.35 Քրեական գործ
17.30, 21.40 Ս-լ «Բանդիտական Պետերբուրգ»
18.45 Ընչաքաղցություն
20.00, 23.00 «Այսօր»
23.35 Օրվա հերոսը
00.10 Գ/Ֆ «Մեռյալ անհողմություն»
02.15 Կոմա

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

2002 թ. ապրիլի 25-ի առեւտրային նստաշրջան

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

Թողարկող Issuer	Հապ.** ABBR	Ցուցակ Listed	Առք* Bid: լավագույն գին Best price	Առք* Bid: միջ. կշռ. գին Avg. price	Առք* Bid: ծավալ Total qnt.	Վաճառք* Ask: լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: ծավալ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: նվազ. գին Day low	Կատարված գործարքներ Transactions: առավ. գին Day high	Կատարված գործարքներ Transactions: միջ. կշռ. գին Avg. price	Կատարված գործարքներ Transactions: փոփ.% Avg%	Կատարված գործարքներ Transactions: ծավալ Volume
ԱՎՏՈԱԳՐԵԳԱՏՆԵՐԻ Գ/Ն	AVAG	B	1,500.0	1,500.0	480	-	-	-	150.0	150.0	150.0	359	53,850.0
ԱՎԻԱՀԱՄԱԼԻՐ	AVHM	B	150.0	150.0	1	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ԿԵՆՑԱՂԱՅԻՆ ՔԻՄԻԱՅԻ Գ/Ն	EKQG	B	400.0	400.0	25	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ԼՈՒՍԱՏԵԽՆԻԿ	ELUS	B	1,000.0	1,000.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐԱԶ	ERAZ	B	2,000.0	2,000.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ	ERKB	B	1,500.0	1,500.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ՀԱՇՎԻՉ	HASH	B	100.0	100.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ՀԱՅԿԱԲԵԼ	HKBL	B	2,000.0	2,000.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ՀԱՅՔԻՄՄԵՔԵՆԱ	HQMQ	B	1,500.0	1,500.0	480	-	-	-	-	-	-	-	-

* Չբավարարված գնման/վաճառքի (պահանջարկի/առաջարկի) հայտերը առեւտրային նստաշրջանի փակման դրությամբ:
** 4 նիշից բաղկացած հապավումը բաժնետիրական ընկերության հասարակ անվանական բաժնետոմսի հապավումն է: Արտոնյալ բաժնետոմսի դեպքում 4 նիշից հետո նշվում է P եւ արտոնյալ բաժնետոմսերի սերիայի դասին համապատասխանող թիվը: ՍՊԸ-ի բաժնեմասի դեպքում 4 նիշից հետո նշվում է CO:
Տեղեկությունները ներկայացվում են ՀՖԲ-ում ցուցակված այն արժեթղթերի վերաբերյալ, որոնցով տվյալ առեւտրային նստաշրջանի ավարտին գրանցվել է գնման/վաճառքի հայտ կամ գործարք: Բոլոր գները ներկայացված են ՀՀ դրամով:
ՀՖԲ-ում ցուցակված բոլոր արժեթղթերի գնանշումները ամբողջ տեսքով հրապարակվում են ամսական 2 անգամ յուրաքանչյուր ամսվա 15-ից եւ վերջին օրվան հաջորդող աշխատանքային օրը:
Այլ տեղեկությունները հրապարակվում են ինտերնետային էջում՝ www.armex.am
©Armex

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Աէրոբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469
Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 45ա
Հեռ.՝ (051) 40297
Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստոմյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112, (09) 429412
Ալս Էրզրումցի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422
Ամերիա Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140, 258899
Այտի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837
Արդշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674
Արժեթղթերի կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 525801, 581578
Արմենբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 528986
Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 32, բն. 16
Հեռ.՝ 521389, (09)400699
Էդլեն-Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Նալբանդյան 50, բն. 26
Հեռ.՝ 528232, 540914
Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532829, 532815
Էտալոն Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Փավստոս Բյուզանդի 97
Հեռ.՝ 539525
Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417
Կապիտալ-Մենեջմենթ ԲԲԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 560138
Մ.Գ.Ս. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ (041) 22184, (051) 23109
Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 521051, 528778
Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 54-45-27
Վրինկո ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24, բն. 5
Հեռ.՝ 531805
Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

ՍՓՅՈՒՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
590000 ← ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ → www.spyur.am www.yellowpages.am

ԱԶԳ

Ժամանց

Ալֆրեդի սենյակում

ԱՍՏՂԱգուշակ 26 ապրիլ

ԽՈՅ
Աննպաստ օր է: Գործընկերոջ հետ հարաբերություններում հնարավոր են խաբեություններ, ազգականների եւ երեխաների հետ կարող են ծագել վեճեր: Չի բացառվում ինքնազգացողության վատացումը: Այսօր մի ծրագրեք հանդիպումներ պետերի կամ հովանավորների հետ. հաջողությունը խաբուսիկ է:

ՑՈՒԼ
Օրը նպաստավոր է ամուսնության, ընտանեկան հարաբերությունների, սիրային արկածների համար: Առավոտյան թերեւս ստիպված լինեք ընդունել անձնական կյանքին առնչվող կարեւոր որոշումներ: Հարկավոր է չափել սեփական հնարավորությունները եւ գործընկերներին չներկայացնել շատ մեծ պահանջներ:

ԵՐԿՎՈՐՅԱԿՆԵՐ
Բարեհաջող պահ է հոգեւոր խորհրդածությունների, ֆիզիկական բեռնվածությունների, արհեստներ սովորելու, շինարարություն սկսելու համար: Մենությունը, կենտրոնացումը, ինքնախորասուզումը միայն կվնասեն ձեզ: Ձեզանից ակնկալվում են ձեռներեցություն եւ համագործակցություն:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ
Պասիվության, էներգետիկ ներուժի նվազման օր է: Հոգնածությունը եւ նյարդայնությունը կառաջացնեն նույնիսկ չարացածություն: Չի կարելի ներսում կուտակել բացասական հույզերը: Դրանք հարկավոր է գիտակցել եւ վերահսկել: Ընտանիքում հնարավոր է վեճ դեռահասների հետ:

ԱՌՅՈՒԾ
Օրն աննպաստ է սպասարկման ոլորտում աշխատող առյուծների համար: Այսօր դժվար կլինի զերծ մնալ սխալներից ու վրիպումներից, ստանալ շահույթ կամ հաջողությամբ ավարտել սկսած գործը: Աստղերը խորհուրդ են տալիս մտովի մաքրագործվել:

ԿՈՒՅՍ
Բարդ, հակասական օր է: Ընկերների հետ հանդիպումը կարող է դառնալ թյուրիմացությունների կամ փոխադարձ դժգոհությունների պատճառ: Ձեր հաջողությունն ուղղակիորեն կախված կլինի ճկունության դրսեւորումից, տարբեր իրավիճակներում վարքագիծը փոփոխելու կարողությունից:

ԿՇԵՌՔ
Օրը բարեհաջող է գործունեության արդյունքների ամփոփման, խոշոր գնումների, անշարժ կայքի ձեռքբերման, ամուսնության համար: Օրվա առաջին կեսին շփոթվածությունը եւ սեփական ուժերի հանդեպ անվստահությունը կարող են փոքր թյուրիմացությունների պատճառ դառնալ:

ԿԱՐԻՃ
Այսօր հարկավոր է զգոնությունը պահպանել գործունեության բոլոր ոլորտներում, զգույշ լինել ճանապարհներին: Օրվա երկրորդ կեսը նվիրեք տան գործերին, ընտանիքին, երեխաներին: Ինտիմ գործերում օրը կարող է պարգեւել ներդաշնակության եւ երջանկության զգացումներ:

ԱՂԵՂՆԱՎՈՐ
Ամեն ինչի նկատմամբ ստեղծագործական վերաբերմունքը թույլ կտա միաժամանակ անջատվել ամենօրյա հոգսերի սովորական ընթացքից եւ կփոխհատուցվի տհաճ անձնական ապրումները: Աղեղնավորներից շատերին ուրախություն կպատճառեն երեխաների հաջողությունները:

ԱՅԾԵՂՋՅՈՒՐ
Օրվա առաջին կեսը նպաստավոր է մասնագիտական գործունեության համար: Հաջողությամբ կպսակվեն նույնիսկ վտանգավոր ձեռնարկումները: Սակայն նոր ծրագրերը եւ մտահղացումները հարկավոր է թաքցնել, այլապես օրվա երկրորդ կեսին դրանք ի չիք կդառնան:

ՋՐՀՈՍ
Որեւէ մեկին մի պատմեք ձեր խնդիրների կամ ծրագրերի մասին, մանրուքների պատճառով մի վիճաբանեք. ձեր վեհանձնությունն ու համբերատարությունը կնպաստեն հաշտության եւ ընտանեկան անդորրի պահպանմանը: Նոր հրապուրանքները կարող են հանգեցնել հիասթափության:

ՁԿՆԵՐ
Չնայած հաղթանակի եւ հաջողության ճանապարհին հայտնված փորձություններին եւ խոչընդոտներին, ջանացեք պահպանել հանգստություն եւ սառնասրտություն: Մի մոռացեք, որ ինչ-որ որոշում ընդունելուց առաջ հարկավոր է ուշադիր ուսումնասիրել ստեղծված իրավիճակը:

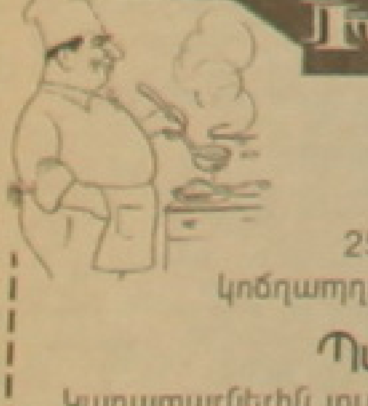

ԽՈՀԱՆՈՑ

Ձուն սպանախով եւ պանրով

Անհրաժեշտ մթերքներ

250 գ սպանախ, 4 ձու, 1/8 լ սերուցք, բուսական յուղ, կոճղապղպեղ (իմբիր) կամ աղացած պղպեղ, աղ, 50 գ պանիր:

Պատրաստման եղանակը

Կաղապարներին յուղ քսել եւ տեղադրել նախապես եփած սպանախի տերեւները (առանց հաստ ցողունների): Ձվերը սերուցքով հարել, համեմել իմբիրով եւ աղով, լցնել սպանախի վրա եւ թույլ տաքացրած ջեռոցում եփել 5 րոպե, որից հետո վրան քերած պանիր լցնել, եփել մինչեւ բաց դարչնագույն երանգ ստանալը: Մատուցել տաք վիճակում:

Հեռուստադիտողի կարծիքներ

Ստորեւ ձեզ ենք առաջարկում հարցեր, որոնց միջոցով դուք նույնպես «Ալֆրեդի սենյակում» խաղի մասին ձեր կարծիքը կարող եք արտահայտել:

1. Մեր հասարակությանը խորթ չէ՞ արդյոք նման խաղը:

2. Մասնակիցներից ո՞ւմ եք համակրում եւ ինչո՞ւ:

Հարցերին պատասխանելու համար կարող եք զանգահարել «Ազգ» օրաթերթ 529353 հեռախոսահամարով: Ամփոփելով հարցերի պատասխանները «Ազգն» ամեն օր կհրապարակի նաեւ խաղի մասնակիցների վարկանիշը:

Արդեն ստացված կարծիքները եւ հարցերի պատասխանները ներկայացնում ենք ընթերցողի ուշադրությանը:

Մարինա Մկրտչյան, 29 տ.
Կրկին հիասթափվեցի Լիլիթից՝ իր անզսպության, վատ բառապաշարի համար: Նա նույնիսկ չի հասկանում, թե որ բառը որտեղ եւ ինչպես պետք է օգտագործվի: Նա եւս մեկ անգամ բացեց իր դիմակը: Շատ համակրելի են Պողոսն ու Քնարիկը: Նրանք ունեն ճիշտ դիրք եւ պահվածք: Եվ կարդալով թերթը, ամեն օր զարմանում եմ, որ կան մարդիկ, ովքեր այդպես քննադատում են Քնարիկին եւ հակառակը՝ բարձրացնում Լիլիթին: Կարծում եմ, որ փոքրերն ընդհանրապես իրավունք չունեն որեւէ կարծիք հայտնելու:

▼▼▼

Նաիրա Հակոբյան, 26 տ.
Շատ զայրացած եմ Լիլիթի պահվածքից: Ուղղակի տգեղ է նրան նայել, նա շատ մեծամիտ է, ինքնավստահ: Ինձ մոտ ատելություն է առաջացել նրա հանդեպ: Պողոսը շատ գովելի է: Նա կարողացավ իրեն ճիշտ դրսեւորել, երբ մնացած բոլոր մասնակիցները զինաթափվեցին Լիլիթին տեսնելուց:

▼▼▼

Գաբրիելյան Աննա, 24 տ.
Լիլիթի հյուրընկալվելուց հետո կարծիքս փոխվեց մասնակիցների հանդեպ: Պողոսը, որն ինձ թվում էր հավասարակշռված մարդ, պարզվեց շուտ բռնկվող է, հունից դուրս եկող: Հակառակ նրան՝ Գառնիկը պահեց իրեն շատ հավասարակշռված: Իսկ ինչ վերաբերում է Քնարիկին, ես կարծում եմ, որ նա արժանի չէ քարկոծումների: Դա հաճելի չէ լսել:

▼▼▼

Լիլիա Հովհաննիսյան, 16 տ.
Խաղը դարձել է շատ հոգեհարազատ, սակայն մասնակիցները անդաստիարակ են: Չեմ համակրում ոչ մեկին, բայց, կարծում եմ, Արտյոմը խելացի է, Քնարիկը, որն իրենից ոչինչ չի ներկայացնում, դեռ խաղի մասնակից է: Հուսով եմ, այս անգամ նա խաղից դուրս կգա:

▼▼▼

Անուշ Գյումեցյան, 27 տ., ուսուցչուհի
«Ալֆրեդի սենյակում» հեռուստախաղի մասնակիցները բացահայտում են իրենց իսկական դեմքերը: Իրենց փոխհարաբերություններում մասնակիցները հեռուստադիտողի աչքի առջեւ ակամա բացում են իրենց բնավորության թե՛ լավ, թե՛ վատ կողմերը: Մնացել են լավ մասնակիցները: Լիլիթի դուրս գալուց հետո, բարեբախտաբար, առողջացել եւ խաղաղվել է մթնոլորտը: Նա վատ օրինակ էր երիտասարդ աղջիկների համար: Խելացի տղա է Արտյոմը: Բայց դա լավ մարդ լինելու չափանիշ չէ: Նա շատ սանձարձակ է եւ ցինիկ: Չի կազմակերպում, ոչինչ չի նախաձեռնում: Արմանը եւ Գառնիկը լուրջ են, բայց նրանց մասնակցությունը խաղին ոչ մի հատուկ համ ու հոտ չի տալիս: Քնարիկը սկզբից լավն էր, բայց հետո նա բացեց իր դիմակը: Դինան շատ խելացի եւ համակրելի աղջիկ է: Բոլորից շատ համակրելի անձնավորությունը Պողոսն է, նա շատ բարի, ազնիվ, անկեղծ, տրամաբանող եւ սրտացավ է: Նա լավ օրինակ է մեր երիտասարդների համար:

▼▼▼

Փիրումյան Անուշ, 24 տ.
Ես կողմ կքվեարկեմ Պողոսին, կարծում եմ, նա շատ համեստ, խելացի եւ տղամարդուն վայել պահվածք ունի: Դեմ եմ քվեարկում Դինային, նա շատ-շատ է փոխվել, դարձել ինքնավստահ եւ «վուլգար» աղջիկ: Փոխվել է նաեւ կարծիքս Լիլիթի մասին «Ալֆրեդի սենյակ» հյուրընկալվելուց հետո, քանզի նա ունի տգեղ ինքնավստահություն: Նրա ասածները դատարկություն են:

▼▼▼

Հակոբյան Լիլիթ, 21 տ.
Ես կարծում եմ, որ խաղն անիմաստ է, չկա ոչ մի փորձություն, եւ մենք մարդկանց մասին կարծիք ենք հայտնում իրենց սեփական հատկանիշներից ելնելով:
Կուզեի, որ Պողոսը հաղթեր, քանի որ նա շատ խղճմիտ ու բարի անձնավորություն է: Արտյոմն իր միակ մրցակիցն է, որովհետեւ նա ունի լիդերային բնույթ:
Գառնիկը երկբայությունների մեջ է, իր մասին դժվար է որեւէ կարծիք հայտնել: Լավ կլիներ, որ խաղի վերջում մնային միայն տղաները, եւ խաղը կլիներ հավասար պայմաններում:

▼▼▼

Վախտիկյան Լեւոն, 13 տ.
Խաղը խորթ չէ, կարծում եմ, մեր երիտասարդները պետք է զգաստանան: Միայն կուզեի, որ պրն Ալֆրեդն իր անակնկալներն ավելի հետաքրքիր պատրաստեր: Համակրում եմ Պողոսին, նա շատ բարի եւ լավ տղա է: Կուզեի, որ նա հաղթեր:

▼▼▼

Քրիստինե Պետրոսյան, 27 տ.
Շատ-շատ զարմանում եմ, որ բոլորը կարծիքներ են հայտնում Լիլիթի մասին: Նա իրենից ոչինչ չի ներկայացնում, ուղղակի անգրագետ թփիկ է: Իր հյուրընկալությունից հետո ապացուցեց, որ այստեղ բոլորը երկերեսանի են, բացի Պողոսից եւ Քնարիկից: Թեպետ առաջ դեմ էի Քնարիկին, բայց այդ օրվանից հետո Քնարիկը, կարծում եմ, բարձրացրեց իր ռեյտինգը: Եվ հիմա քվեարկում եմ միայն նրանց օգտին:

▼▼▼

Թադեւոսյան Գայանե, 48 տ.
Շատ վատ եմ տրամադրված Լիլիթի հանդեպ: Նա շատ բացասական կերպար է: Նա իրենից ոչինչ չի ներկայացնում, չնայած գիտուն է ներկայանում: Ես կասեի մեծամիտ եւ դատարկ մարդ է: Արտյոմին բացասական կերպար եմ համարում, չնայած ժողովրդի մեջ նա շատ սիրված է: Սկզբում շատ խելացի էր երեւում, իսկ հիմա այն կարծիքի եմ, որ նա շատ անդաստիարակ է: Նա անընդհատ վիրավորում է բոլոր մասնակիցներին եւ հատկապես Քնարիկին, որովհետեւ շատ պարզամիտ աղջիկ է: Շատ համակրելի եւ դրական կերպար է Պողոսը, շատ պարզ եւ անկեղծ: Ես կուզեի, որ նա հաղթի: Իսկ Դինան շատ կեղծավոր է, դրանում ես համոզվեցի, երբ հյուրընկալեց Աշոտ Ղազարյանին:

▼▼▼

Նարեկ Վարդանյան, 13 տ.
Լիլիթի հյուրընկալվելուց հետո կարծիքս փոխվեց որոշ մարդկանց մասին: Պողոսը, որը շատ զուսպ էր երեւում, շատ-շատ բորբոքված էր: Շատ դուր եկավ Գառնիկի վարքը, նա շատ համբերատար եւ անտարբեր ընդունեց նրան:

▼▼▼

Դավթյան Նելլի, 14 տ.
Չեմ ուզում խաղում տեսնել Արտյոմին, Քնարիկին եւ Պողոսին, նրանք վատն են: Կցանկանայի, որ հաղթեր Լիլիթը, բայց քանի որ նա խաղից դուրս է, Գառնիկը կամ Դինան:

▼▼▼

Բեգլարյան Էդիկ, 15 տ.
Կուզեի, որ պրն Ալֆրեդը խաղը մի քիչ հետաքրքիր դարձներ: Համակրում եմ Արտյոմին, նա ամեն ինչ ասում է ճիշտ եւ տեղին: Չեմ համակրում Քնարիկին, երբ մի բան ասում է, իր ասածին պատասխան չի կարողանում տալ:

▼▼▼

Սարգսյան Ելենա, 17 տ.
Կարծում եմ, խաղի մասնակիցներից կհաղթի Արտյոմը, որովհետեւ ունի առողջ մտածելակերպ եւ հումորի զգացում: Իհարկե, եթե մասնակցեր Լիլիթը, խաղը կլիներ ավելի հետաքրքիր:

▼▼▼

Սարգսյան Լալա, 19 տ.
Խաղը կորցրեց իր հետաքրքրությունն այն պահից, երբ Լիլիթը լքեց խաղը: Իսկ խաղի ներկա մասնակիցներից համակրում եմ Արմանին՝ իր առողջ մտածելակերպի համար: Չեմ սիրում Քնարիկին՝ իր պահվածքի համար, եւ Արտյոմին՝ իր անշնորհք բառերի համար:

▼▼▼

Ալվինա Միրզոյան, 30 տ.
Արտյոմը շատ լկտի, կոպիտ եւ գռեհիկ տղա է: Նա աղջիկների հետ վերաբերվելու կուլտուրա չունի, իսկ տղաներից նա վախենում է: Շատ կեղծ եւ տհաճ աղջիկ է Քնարիկը, փոխանակ աղջկա կողքին լինի եւ պաշտպանի նրան, աշխատում է միշտ լինել Արտյոմի կողքին:

▼▼▼

Գոհար Թովմասյան, 21 տ.
Չեմ հասկանում Արտյոմին՝ աղջիկների նկատմամբ իր լկտի եւ լպիրշ պահվածքի համար: Հավանում եմ Պողոսին՝ ազնվության համար: Նա իր եսն ունեցող անձնավորություն է:

▼▼▼

Նելլի Հակոբյան, 22 տ.
Այնտեղ բոլորը, բացի Արտյոմից, իրենց ձեւ են տալիս, նրանք խաղում են ինչ-որ դեր, որն իրականին չի համապատասխանում:

▼▼▼

Աննա Նոնյան, 20 տ.
Արտյոմը վերին աստիճանի անդաստիարակ, լկտի անձնավորություն է: Ես նրան համարում եմ բացասական կերպար:

▼▼▼

Մի ամբողջ շենքի բնակիչներ
Պրն Ալֆրեդ, խնդրում ենք Արտյոմին կարգի հրավիրել կամ խաղից հանել: Պետք չէ այդպես կողմնապահ լինել:

▼▼▼

Բալագյոզյան Արմեն, 16 տ.
Խաղը շատ հաճույքով եմ դիտում, միայն թե Արտյոմը շատ է համը հանում: Շատ կոպիտ է վարվում աղջիկների հետ:
Դինային շատ եմ հավանում բնավորության համար: Քնարիկը չունի ինքնասիրություն: Գառնիկն ունի տղամարդկային լավ հատկանիշներ:

▼▼▼

Թիվ 99 դպրոցի 9բ դասարան
Դիտում ենք հեռուստախաղը, դպրոցում ամբողջ օրվա ընթացքում քննարկում ենք խաղը: Բոլորս դեմ ենք Քնարիկին: Մեր կարծիքով, նա շատ լկտի եւ անշնորհք աղջիկ է: Շատ ենք հավանում Պողոսին: Նա կիրթ, շնորհքով, բարի անձնավորություն է, ոչ մեկի հետ չի վիճում: Խաղի վերջում կուզեինք հաղթող տեսնել միայն Պողոսին:

▼▼▼

Գեւորգյան Սյուզաննա, 15 տ.
Համակրում եմ Գառնիկին եւ Արմանին՝ տղամարդկային հատկանիշների համար: Ի տարբերություն նրանց, Արտյոմը չունի այդ հատկանիշները:

Ապրիլի 25-ի քվեարկության արդյունքները

Գառնիկ	341
Դինա	187
Արտյոմ	179
Արման	147
Պողոս	121
Քնարիկ	113

ՍԿԱՆՎՈՐԴ

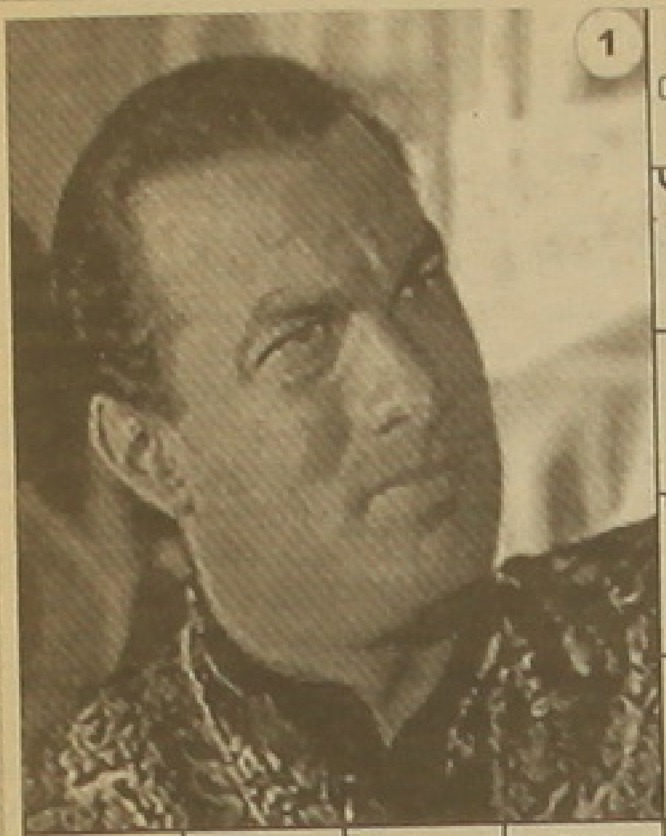
1

Արդյունաբերություն | Իժեւսկ քաղաքի բնիկը | Բարակ, չոքչոքան ճյուղ | Փոստի, աղբի, դրամի | Չեքիաբային «վնասատու»

5 | Եւ նավ, եւ շիրիմ | Բենդերի լեյտենանտ «հայրը» | Սկիզբ | Ոդիսեւսի հայրենիքը

Ուղիղ, տասներկումատնյա

«Էկզոտիկ» պտուղ | Գինու աման | Բանաստեղծական ոտք, ... | Եւ լսողական, եւ տեսողական | Սրոցի «եսապաշտ կոլեգան» | 2

2

Կամա եւ ... | Սիրիացու պաշտելի քաղաքը | Չին եգիպտացու հետնորդ | Աքքածակ | «Ունեցած-չունեցած»

Գաղեջրահումբ | «Ռեկիզոր» | Արտիստ | Մարդանման կապիկ

Կամակատար պաշտոնյա | Ֆինանսական «մեծավոր» | Թոմ Սոյեր | Օթելլոյի «չար խորհրդատուն»

Ամեղուբյան կանխավարկած | Որսացու «ծիտ»

3

Գրասենյակի աշխատող

Ֆլեյտայի «կրտսեր եղբայրը» | 1 | Ռուս դերասան Միխայիլ ... | Վիոլա Կրակով, Բիստրիցա ... | "Vita", "Nova", "Aftab" | Կտակ, գրասենյակ | Սրի կամ թրի «հակոտնյան»

Իրտիշի մեծ նավահանգիստը | Չին գծահ առաջնորդ | Կորդելիայի հայրը | Չռոմեացի Չերան

Ծովային ձկնորսբռչուն | Եւ վարչական, եւ «11 մետրանոց» | Գավռոշյան արգելապատ | Նարդի խաղացողի գցածը

Ուսմունքի հիմնական դրույթ | Խմորի «արդուկ» | Պարանոց | Թուրքի փնջավոր գլխարկ | «Պապական» պետություն | Իռլանդական դրամ | Կոշիկի թել | Չիմքը լատիներեն

Գետ Ուրալում | Եւգինի աղջկա մայրանունը | Բուհական դասարան

Ուժ նյուտոն, հզորություն ... | Կովկաս, լեռ, գյուղ | Ֆիլմի «գրավոր» մասը | Թունել | Գլխաշոր | Սպորտ. մեկնաբան Մահարամեան | Թրվեց բացախ է

Ընտիր որսաբռչուն | Գեղծ, անգինա | Եղեգնաշաքարի «օդի»

Կոնֆեդերացիան հնում | Ոտքի «ամենածոխ բաժինը» | Էկվադորի «երեւանը» | Մասիս, վիհ, գյուղ

Ծոված մեխերի «սանիտար» | Տուշպա | Արիստոտելը նրա աշակերտն էր

Գծուծ | Չոլիվուդի հոլանդ. աստղ Թոմ ... | Քամելենի «կոլեգան» | Սեւ «ոսկի» | Ջութակի 1-ին լարը | 3

«Կես» դիոլ | Ջուզեպպե Վերդիի «աղջիկը» | Ծանրություն, զանգված, ... | Կրճտացող «ոսկոր» | Արգելարշավ

4

«Չասկացող» խոսք

Կալորիա, ջոուլ, ... | Թե ասես արյուն է արյուն չէ | Չայոց «կրթված» դիցը

Երեւանի «Արարատ», Կիեւի ...

4 | «Փափուկ» ոսկոր | Ընդհանուրի «հատված»

5

Օրվա հետքերով

ԹՈՒՐՔԻԱ

«Մենք սպառնում ենք բոլորին»

Այս խորագրի ներքո թուրք հայտնի մեկնաբան Մեհմեդ Ալի Բիրանդը գրում է «Թուրքիշ դեյլի նյուս» թերթի ապրիլի 12-ի համարում

Մենք դա բնական ենք համարում: Կարծես մեր ականջները չեն լսում այն, ինչ ասում ենք եւ թե ինչպես ենք ասում: Նույնիսկ եթե լսում ենք, ապա չենք կարողանում ճիշտ գնահատել մեր ասածի իմաստը:

Ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին քաղաքականության մեջ մեր օգտագործած հռետորական նախադասությունները բոլորովին տարբեր են ժամանակակից աշխարհում, միջազգային մակարդակներում օգտագործվածներից:

Ուշադրություն դարձրեք եւ կտեսնեք, որ մենք շարունակ «սպառնական» արտահայտություններ ենք գործածում մեր զրուցակիցների մասին խոսելիս: Սա գուցե մեզ չանհանգստացնի, բայց իմացեք, որ չափազանց անհանգստացնում է «մյուս կողմին»: Այսպես վարվելը սովորական է դարձել մեր առօրյա կյանքում: Մենք դա կիրառում ենք մեր ներքին քաղաքականության ասպարեզում եւ այնտեղ, գուցե, մեզ համար այնքան էլ աղետալի վիճակներ չենք ստեղծում, բայց հավատացեք, միջազգային հարաբերություններում նման վերաբերմունքի պատճառով էլ ավելի շատ «միավորներ» ենք կորցնում:

Պաշտոնական հայտարարությունները, քեմալյան ծանոթ զանազան քաղաքագետների ելույթները, թերթերի հոդվածներն ու հեռուստատեսությամբ հնչած որոշ մեկնաբանների արտահայտությունները վախեցնում են շատերին եւ պատճառ դառնում, որ մարդիկ Թուրքիային նայեն որպես մի երկրի, որն ուզում է իր խնդիրները լուծել բացառապես ռազմական եւ ոչ թե քաղաքական միջոցներով:

Ահա մի քանի օրինակ:

Եթե Կիպրոսի հույները միանան Եվրամիությանն առանձին, ապա Կիպրոսում իրարանցում կլինի, եւ մենք ձեռք կբերենք այն, ինչ մեզ հասանելի է:

Եթե Եվրամիությունն ընդունի Կիպրոսի հույներին եւ դուրս թողնի Կիպրոսի թուրքերին, ապա ոչ միայն Կիպրոսում, այլեւ ամբողջ Էգեյանի տարածքում իրարանցում կսկսվի, Թուրքիա-Եվրամիություն հարաբերություններն անդառնալիորեն կխորտակվեն, եւ դա Եվրամիությանը շատ թանկ կնստի:

Եթե Եվրամիությունը Թուրքիայի անդամակցության շուրջ բանակցությունների որոշակի ամսաթիվ չնշանակի, ապա կկորցնի Թուրքիան ընդմիշտ, եւ մենք չեղյալ կհայտարարենք մաքսային միությունը:

Եթե Մ. Նահանգների Կոնգրեսն աջակցի հայկական պնդումներին, ապա նրան թույլ չի տրվի օգտվել Թուրքիայի իր հենակետերից, եւ Իրաքի դեմ նրա հարձակումներին Թուրքիան չի մասնակցի:

Եթե թույլատրվի Հյուսիսային Իրաքում քրդական անկախ պետության ստեղծումը, ապա պատերազմի առիթ կլինի եւ Թուրքիան անմիջապես կմիջամտի:

Տասներկու մղոն առաջանալը Էգեյանի տարածքում պատերազմի հնարավորություն է նշանակում, եւ Թուրքիան ձեռնածալ չի նստի:

Եթե իր դիրքորոշումը չփոխի, հայկական պետությունը դեմ հանդիման կկանգնի Թուրքիայի ուժեղ դիմադրությանը: Նրա օդային տարածքը կխափանվի եւ Հայաստանը «շնչահեղձ» կլինի:

Այս ցանկը կարելի է անվերջ շարունակել:

Ուզում եմ ձեր ուշադրությունը հրավիրել հայտարարությունների ոճի եւ տոնի վրա: Միտքը դրանցում շատ հստակ է. «Եթե այս կամ այն բանը չկատարեք, ապա մի վատ բան կպատահի»: Մենք անընդհատ սպառնալիքներ ենք տեղում:

Ուրեմն ի՞նչ: Չպաշտպանե՞նք մեր շահերը:

Այս րոպեին ես լսում եմ ընթերցողներից այս խոսքերը: Ի՞նչ ես առաջարկում: Ուրեմն բոլորի առաջ խոնարհվե՞նք: Չասե՞նք նրանց, թե ինչ է պատահելու, եթե շարունակեն մեր շահերին հակառակ քաղաքականություն վարել:

Իհարկե, մենք պետք է պաշտպանենք մեր շահերը: Ո՞վ կարող է ասել, թե պետք չէ: Բայց դա չէ հարցի էությունը: Ես խոսում եմ մեր հայտարարությունների «աղճատված» բնույթի մասին:

Հակամարտությունների իրավիճակում սպառնական գործոնը, բնականաբար, ներկա է, բայց դա օգտագործվում է սովորաբար վերջում, երբ ամեն այլ միջոց գործադրված է, զանազան նախաձեռնություններ փորձարկված են, եւ ինչպես ասում են դանակը ոսկորին է հասել: Երկու կողմերը նման դեպքում սկսում են սպառնալիքներ փոխանակել: Ռազմատենչ այս արտահայտությունները միայն վերջին փուլում են օգտագործվում: Եթե դու չափից ավելի ես դրանց հենվում, ապա այդ «սպառնալիքներն» ու «ռազմահունչ» արտահայտությունները դադարում են ճշմարտանման լինելուց:

Եթե մենք մեր շուրջը նայենք, կտեսնենք, որ ժամանակակից երկրներն իրենց խնդիրները լուծում են բոլորովին տարբեր լեզու օգտագործելով, առանց սպառնալիքների դիմելու: Դա էլ հենց անվանվում է «քաղաքականություն»:

Ներքին եւ արտաքին խնդիրների լուծման պարագաներում «հարկադրական ոճը» երբեւէ է գալիս ոչ թե սկզբնական, այլ՝ վերջնական փուլերում: Իսկ մենք ի՞նչ ենք անում: Վերջին փուլը բերում ենք սկիզբ, մինչ առաջին քայլերն են դեռ կատարվում: Հանկարծ պոռթկում ենք, թե ինչ կպատահի մյուս կողմին, եթե մեր պահանջները չկատարվեն:

Սրանից հետո մենք պարտավոր ենք միջազգային մակարդակներին համապատասխան գործել, հատկապես մեր արտաքին քաղաքականության ասպարեզում: Իսկ եթե մտադրություն չունենք փոխելու մեր սովորությունը, ապա չպետք է բարկանանք այլ երկրների քննադատություններից:

Եկեք ճանաչենք մենք մեզ: Մեր մասին ստեղծված բացասական իմիջից շատ չեզրակացնենք, թե «մեզ չեն սիրում», այլ՝ խորը քննարկելով ընդունենք, որ խնդրի մի մասն էլ մեր մեղքով է առաջացել:

Չե՞ք կարծում, որ ճիշտ եմ:

ԱԼՖՐԵԴԻ ՍԵՆՅԱԿՈՒՄ

խաղի մասին Ձեր կարծիքները հայտնեք **52-93-53** հեռախոսահամարով: Ապրիլի 25-ի հարցերին տրված պատասխանները եւ քվեարկության արդյունքները կարդացեք **10**-րդ էջում:

For Your Internal News of Armenia Log on to www.azg.am In English, Russian, Armenian and Turkish

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Նորք-Մարաշ» բժշկական կենտրոնը հայտարարում է խորացված մասնագիտացում (Fellowship) «Մեծահասակների սրտաբանություն» մասնագիտությամբ, 3 տարի ժամկետով: Դիմել կարող են սրտաբանները, ովքեր անցել են կլինիկական օրդինատուրա՝ «սրտաբանություն» մասնագիտությամբ:

Բոլոր տվյալները կարելի է ուղարկել մինչեւ 2002 թ. մայիսի 10-ը (ք. Երեւան, Նորք, Ա. Արմենակյան 13, հեռ.՝ 65 58 21, ֆաքս՝ 57 83 69, էլ. փոստ՝ heart@nmmc.am):

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԸ (ԲՀԻՕՀՀՄ)

Կանանց եւ ԶԼՄ ցանցային ծրագրերի շրջանակներում հայտարարում է մրցույթ մասնակցելու ԶԼՄ-ներում կազմակերպվող կանանց նկատմամբ բռնությունների դեմ 16 օրյա միջոցառումներին:
Մրցույթի նպատակն է հասարակական գիտակցության բարձրացումն այն փաստի վերաբերյալ, որ կանանց նկատմամբ բռնությունը մարդու իրավունքների խախտում է:
Դրամաշնորհ ստանալու պայմանը երկու կամ ավելի ՀԿ-ների համագործակցությունն է մեկ ԶԼՄ-ի հետ:
Անհրաժեշտ է նաեւ ներկայացնել համագործակցության գրավոր համաձայնություն ԶԼՄ-ների կողմից:
Փաստաթղթերը ներկայացնել տպագիր եւ էլեկտրոնային տարբերակով մինչեւ ս/թ մայիսի 3-ը: Դիմումի ձեւը եւ հավելյալ տեղեկություններ կարելի է ստանալ ԲՀԻՕՀՀՄ-ի գրասենյակում հետեւյալ հասցեով՝

ք. Երեւան 375010, 1 Պուշկինի փ., բն. 2
հեռ/ֆաքս: 542119, 541719, 543901
e-mail: gayane@osi.am; Adavid@osi.am
www.osi.am

ProMedia
THE PROFESSIONAL PROGRAM
ARMENIAN

18/2 Bagramian Ave., Yerevan 375019, Armenia
Tel: 3741 58 14 89; Fax: 3741 58 16 04
E-mail: promedia@arminco.com

Բաղրամյան պ. 18/2, Երեւան 375019, Հայաստան
Հեռ. 3741 58 14 89; Ֆաքս 3741 58 16 04
Էլ. փոստ. promedia@arminco.com

Ուշադրություն

IREX/ProMedia Armenia-ն հրավիրում է ընտրություններ լուսաբանող **պրոֆեսիոնալ** լրագրողներին մասնակցելու մայիսի 13-24-ը կայանալիք Master Class-ին, որը կվարի Միացյալ Նահանգների ճանաչված ժուռնալիստ Սթիվեն Ֆարնսուորթը:

Հեղինակավոր "Mary Washington" քոլեջի քաղաքագիտության պրոֆեսոր, ԱՄՆ-ի նախագահական ընտրարշավների լուսաբանման մասնագետ Սթիվեն Ֆարնսուորթը համագործակցել է բազմաթիվ հայտնի թերթերի եւ լրատվական գործակալությունների հետ (Los Angeles Times, Kanzas City Star & Times, Fairchild News Service):

Master Class-ին մասնակցելու համար խնդրում ենք *IREX/ProMedia*-ի գրասենյակ ներկայացնել Ձեր ռեզյումեն եւ հայաստանյան ընտրությունները լուսաբանող երեք հոդված, մինչեւ մայիսի 6-ը, ժամը 17:00:
IREX/ProMedia-ի հասցեն է. Երեվան, 375019, Բաղրամյան 18/2:

Մասնակիցները կստանան ավարտական վկայականներ եւ կընդգրկվեն *IREX/ProMedia*-ի ապագա ծրագրերում մասնագիտական որակավորումը բարձրացնող արտասահմանյան սեմինարներում:

IREX/ProMedia ծրագրի ֆինանսավորումը Հայաստանում իրականացնում է ԱՄՆ-ի Միջազգային Զարգացման Գործակալությունը (USAID)

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 58-14-89 Աննա Սաքյանին

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

RADIO VAN FM 103

DEUTSCHE WELLE
Немецкая волна
Русская редакция

В эфире радиостанции "Радио ВАН"
FM 103.0 ежедневно в 23.30 кроме понедельника
и четверга.
Слушайте самые свежие новости из Европы
только в эфире радиостанции "Радио ВАН" FM 103.0

Հեշտաքիրքիր փաստեր եւ բազմաթիվ տվյալներ հայտնիներից:
Մենք կբացենք ձեր առջեւ արվեստի գաղտնիքները՝ արվեստի մարդկանց հետ: Եվ այս ամենը «Ոսկե շարք» հաղորդաշարում: Յուրաքանչյուր երկուշաբթի ժ. 23:00 (կրկնությունը՝ հինգշաբթի ժ. 23:00):
«Ոսկե շարք»- մեկնաբանություններ, հրապարակումներ, երաժշտություն:
«Ռադիո Վանի» գովազդային գործակալություն
Հեռախոս՝ 54-00-02

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

ARMENTEL

«ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ» տեղեկացնում է Երեւանի 23 ԱՀԿ-ի, Վանաձորի 2 եւ 4 ԱՀԿ-ների եւ Սպիտակի ԱՀԿ-ի բաժանորդներին

Սույն թվականի հունիսի 1-ից վերը նշված ԱՀԿ-ների բաժանորդները կզանձվեն տեղական խոսակցությունների րոպեավճարի համար:

Այն բաժանորդները, ովքեր կցանկանան օգտվել հաստատագրված վարձերի վճարման համակարգից, մայիսի ընթացքում կարող են վճարումներ կատարել բաժանորդների սպասարկման կենտրոններում, «Հայ փոստի» եւ Հայխնայբանկի համապատասխան բաժանմունքներում:

Վերը նշված ԱՀԿ-ների բաժանորդները ապրիլի եւ մայիսի տեղական խոսակցությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն կարող են ստանալ իրենց սպասարկման կենտրոններից:

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 25. 04. 2002 Գինը՝ 100 դրամ